JAN 11 1922

AMERIKOS LIETUVIS

LITHUANIAN AMERICAN

Published and distributed under permit (No. 672) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Worcester, Mass. By order of the President. Will H. Hays, Postmaster General.

No. 1 Vol. X. PHONE PARK 6407. WORCESTER, MASS., 5 d. Sausio (January), 1922 m. KAINA 5 CENTAI. 10 Metai

LIETUVA RAPORTAVO TAUTŲ LYGAI. HYMANSO PROJEKTO ATMETIMĄ. LENKAI PALIUOSAVO S. ŠILINGĄ. VOKIEČIAI DIRBA AUKSĄ

Seniausis pasaulyj žmogus. Prakeikė Trockį. Numirė senatorius Penrose. Lietuvos bulvių eksportas. Rengiasi registruot ateivius. Krizis Washingtono konferencijoj. Kviečia konferencijon ir Rusiją. Prašys padvigubint lenkų emigrantų kvotą. 67 metai kalėjimo. Ukrainų protestas prieš lenkus.

HYMANSO PROJEKTO ATMETIMAS.

Kaunas, Lietuvoj. Lietuvos ministerių gabinetas, atmetęs Hymanso pasiulymą taikytis su Lenkija dėl Vilniaus, padalinant Lietuvą į du kantonus, raportavo apie tai Genevon Tautų Lygos komisijai, sykiu prašant, kad Tautų Lyga kuogreičiausia imtųsi naujų priemonių paliuosavimui Vilniaus iš po lenkų, prijungiant jį prie Lietuvos valstybės, kuriai jis teisingai priklauso ir nuo kurios jis negali but atskirtas.

LENKAI PALIUOSAVO ŠILINGĄ.

Kaunas, Lietuvoj. Lietuvos valstybė, nesiliaujant klabinus į Tautų Lygos duris, ir reikalaujant, kad lenkai paliuosuotų S. Šilingą kurį savu laiku be jokio reikalo uždarė Vilniaus kalėjime, galiaus Tautų Lyga apreiškė Lietuvos valdžiai, per Jonyną, Lietuvos atstovą Tautų Lygoje, kad Šilingą lenkai paliuosavo. Lenkų ekspozituros viršininkas Lopato Šilingą automobilium išgabeno iš Vilniaus į Širvintus ir ten jį perdavė milicijai, kad ta jį prirengtų tolimesnėn kelionėn, į Kauną.

LIETUVOS BULVIŲ EKSPORTAS.

Panevėžys, Lietuvoj. Pereitais metais Lietuvoj bulvės labai uždėrėjo taip, kad nuo abelnos bulvių sunaudojamos normos, dar milijonas pudų atlieka pardavimui kitoms valstybėms, nepriskaitant dar užpernykščių 260,000 pudų. Lietuvos pirklybos ir pramonės ministerija nusprendė atliekamą bulvių dalį parduot po 25 auksinus už pudą. Tuom tarpu rengiama išgabent 60,000 pudų į Angliją, o likusios galbut bus parduotos Vokietijai.

VOKIEČIAI DIRBA AUKSĄ.

Berlin, Vokietijoj. Pastaruoju laiku svetimų valstybių žvalgai, kurių dabar Vokietijoj nestokuoja, patėmijo, kad vokiečiai nežinia iš kur gauna daug aukso. Po daugeliui tyrinėjimų pasirodė, kad auksas yra dirbtinis, reiškia, vokiečiai pasidirba auksą. Tad žvalgų dar daugiau prigužėjo ir dabar tą auksą, kur sugriebdami, su įvairių hemijų pagelba tyrinėja, kad sužinojus, iš ko auksas padaroma, bet slaptybė jokiu budu nesusekama. Auksas yra taip geras, kad jis nė kuom nesiskiria nuo tikrojo aukso.

SENIAUSIS ŽMOGUS.

Paris, Francuzijoj. Per kalėdas Paryžiun atvažiavo pasišvečiuot seniausis pasaulyje žmogus, vardu Zora Mahmed, turkas, turintis amžiaus 146 metus, ką patikrino savo raštais, parodančiais jo gimimą 1775 m. Jis dar gali panešt 200 svarų sunkumo. Buvo vedęs keturis kartus ir turi sunų 90 metų seną. Jis atvyko iš Konstantinopolio, kad pasivažinėt, "kol kelionėms dar ne persenas." Kalba apie šeimyniską gyvenimą, apie moteris jis kraipydamas galvą pasakė: "Moters kvepia kaip rožės, bet gyvenime jos karčios kaip čemeris."

PRAKEIKĖ TROCKĮ.

Berlin, Vokietijoj. Ekaterinoslavo žydų sinagogoj atsibuvo "Leono Trotskio," dabartinio Rusijos kariškojo ministerio, prakeikimas. Iškeikė jį jo tikras tėvas, rabinas Mazes Bronstein draugijoj daugelio žydų, susirinkusių tyčia prakeikimo ceremonijon, užbaigiant šabo dieną. Laike prakeikimo, Trockio motina dukart apalpo, bet atsipeikėjus ji vėl greit stojo į eiles kitų. Užbaigiant visas ceremonijas, rabinas atkalbėjo septynias malads ir užgesino septynias žvakes. Tai didžiausias keiksmas žydų rituale.

NUMIRĖ SENATORIUS PENROSE.

Washington, D. C. Pereitoj subatoj, savo viešbutyj numirė Pennsylvanijos valstijos senatorius Boies Penrose, ilgus metus išbuvęs legislaturoj. Jis buvo žymiausias ir gabiausias politikas, dėlko vadinamu buvo valstybės politikos tėvu. Pereitoj vasaroj pas jį lankėsi Pennsylvanijos lietuvių delegacija, prašyt jį, kad jis pasidarbuotų pripažinime Lietuvos valstybės. Pasidarbuot jis prižadėjo, bet nesulaukęs progos, numirė.

RENGIASI REGISTRUOT ATEIVIUS.

Washington, D. C. Darbo federacija pasiulė kongresui užgyrimą naujo įstatymo, sulyg kurio butų registruojama visi ateiviai, kad juos butų galima turėt valdžios kontrolėje, priverčiant naturalizuotis, ar užsimokėt valdžiai priklausančius mokesčius, nuo kurių šiadien daugelis ateivių slepiasi ir išsisuka tik todėl, kad jie nėra valdžios žinioje ir nėra priversti laikas nuo laiko pasirodyt tam tikrose valdžios įstaigose.

KRIZIS WASHINGTONO KONFERENCIJOJ.

Washington, D. C. Konferenciją ištiko krizis parsiėjus galutinai sutaikyt Japoniją su Chinija Šantungo reikaluose. Chinija stato Japonijai 21 reikalavimą, kurių Japonija nenori nė vieną išpildyt, o Chinija nė vienu ne nusileidžia. Besiginčijant chinams su japonais, iškilo karšti ginčai ir japonų su francuzais už Siberijos kraštus, ir kilus trukšmui, sesija pertraukta ne aprubežiuotam laikui.

KVIEČIA KONFERENCIJON IR RUSIJĄ.

London, Anglijoj. Anglijos priemeras Lloyd George, dėl daugybės naminių reikalų susilaikė nuo kelionės Washingtono konferencijon ir dabar namie turi konferenciją su Francuzijos priemeru Briand, kur sutiko su Briando pasiulymu, savo konferencijon pakviest ir Rusijos atstovus Čičeriną ir Litvinovą, kad nuo jų išgavus paaiškinimą, kokios politikos Rusija laikosi link užrubežių. Pakvietimas jau išsiųsta.

KARIUMENĖ NENUORAMŲ MALŠINIMUI.

Meksiko mieste, Meksikoj. Rodos buto galerijose iškilo riaušės tarp konstitucionalistų-radikalų ir socialdemokratų narių, kurios greit persimainė į muštynes Muštynėse panaudota kumščios, lazdos ir revolveriai. Paliaubų nesulaukiant, prisakius prezidentui Obregon pašaukta 200 kareivių suvaldyt riaušininkus. Tai pirmutinis toks atsitikimas Meksikos istorijoje.

PRAŠYS PADVIGUBYT KVOTĄ.

New York, N. Y. Iš Lenkijos sugrįžęs lenkų legacijos naris Sokolowski paskelbė, jog Lenkijos valdžia yra surengusi prašymą Suvienytoms Valstijoms, kurių prašys leist į Suvienytas Valstijas padvigubintą kvotą lenkiškų emigrantų, kad jų butų įleista 6 nuošimtis, vieton 3. Dabar lenkų kvota, sulyg imigracijos tiesų, yra pripildyta iki Liepos mėnesiui, tad jei nebus daugiau lenkų įleidžiama, tai sulyg Sokolowskio, Lenkijoj parsieis žmonėms kęst didelį badą.

67 METAI KALĖJIMAN.

Toledo, Ohio. Už pačto apvogimą pernai buvo pasmerkti vagiliai, tarpe kurių buvo ir vienas lietuvisJ. Urbaitis. Paskui jie iš kalėjimo pabėgo. Vienas iš jų Schultz buvo tuojaus pagautas Ohio valstijojj ir pasiųstas atgal kalėjiman 40 metų. Dabar sugauta antras, vardu Roger, kuriam padidinta kalėjimo bauda iki 67 metų ir jis išgabenta į Levenworth, Kansas. Dabar pasiliko dar nesugautas Urbaitis, kuriam irgi gresia baudos padidinimas.

UKRAINŲ PROTESTAS PRIEŠ LENKUS.

New York, N. Y. Čia gyvenančius ukrainus pasiekė žinia iš Lembergo, kad Lenkijos valdžia Galicijoj areštavo kelioliką ukrainų radikalų, su kuriais žiauriai elgiasi. Tuojaus susirinko apie 300 minia iš abiejų lyčių, ir giedodami patriotiškas dainas, nuėjo prie lenkų konsulatos, kur pasakyta kelios karštos kalbos, ukrainiškai ir angliškai, išrodant lenkų žvėriškumus. Bet tuomi beveik nieko ne atsiekė, nes konsulatoj tą dieną nieko ne buvo.

ŽADA KARIAUT SU JAPONIJA.

Maskva, Rusijoj. Kariškas ministeris Trocki, laikydamas prakalbą komisarų susirinkime pasakė, kad dabar Rusijos laivyne ir sauž̌emio kariumenėje yra 1,595,000 kareivių. Šitas kareivių skaitlius negali but sumažintas, bet vieton to reikia jį didint ir rengtis karėn ateinančiame pavasaryje, kad Japonijai, Azijos militariškam smakui nulaužt ragus, kuriais jis nori sutrint Rusiją, per Siberiją. Sako, męs turime Japonijai parodyt ką reiškia raudona Rusija.

VOKIETIJOS TURTAS — 120 BILIJONŲ.

Berlin, Vokietijoj. Nupuolus Vokietijos pinigų vertei, valdiškos spaustuvės paleista darban su viršlaikiais, kad kuogreičiausia atspaust 120 bilijonų popierinių markių. Kaip ilgai šitos popieros eikvojimas Vokietijoj tęsis, niekas negali pasakyt, bet jei jis tęsis ilgai, tai šalyje kils didelis krizis, nes dėl didelio pragyvenimo brangumo, gyventojai prieš valdžią ims kelt riaušes.

PRANAŠAVIMAI 1922 METAMS.

Paris, Francuzijoj. Garsioji francuzų Madame Tolene, pranašauja Suvienytoms Valstijoms gerą giliukį šiais metais, bet bjaurų orą, nes — bus dideli lytųs, kurie sudarys daug didelių tvanų, o tie sugriaus daug miestų ir kaimų. Kita pranašė LeBourmand pranašauja Suv. Valst. tulas permainas ir keliatą katastrofų. — Pramonė žymiai pakils ir prasidės produktų išgabenimas į kitas šalis. Doliario vertė pasiliks ant vietos. Bedarbės sumažės. Vidur-vakarinėse valstijose bus dideli lytųs. Šveicarijos pranašė Weber pranašauja —Suv. Valstijos 1922 metais stovės ant augsčiausio laipsnio; orą turės bjaurų, bet pramonėje bus geros pasekmės. Sausio mėnesyje persimainys valdžios nusistatymas link užrubežių politikos. Kovo mėnesyj siaus didelės audros Mississippi kloniuse, nuo kurių sugrius vienas iš didžiųjų miestų. Rugsėjo mėnesyj įvyks didelis straikas anglių kasyklose. Gruodžio mėnesyje mirs vienas didis valstybės vyras. Moters daugiau pasižymės politikoje, bet pasiliks prie tų pačių trumpų šlebių.

Teleme dar pranašauja Anglijai didelį krizį politiškose sferose, tą patį ir Vokietijai. Ispanijoj kils kruvina revoliucija ir didis kraujo praliejimas Portugalijoj. Francuzijoj viskas seksis gerai. LeBourmand pranašauja Europoj busiant geras pramonės pasekmes, bet daug kėblumų diplomatijoj, kurie tęsis iki 1925 m. Vokietija savo kontribucijos ne išmokės. Francuzija grumos jai kare ir iš to kils didelė katastrofa. Azijoj kils naminė karė, kurios suvaldymui bus reikalingos tarptautiškos spėkos.

IŠ DARBO LAUKŲ.

Abelnai imant, darbai fabrikuose biskutį pagerėjo ir dar vis gerinasi, tik labai nežymiai. Bedarbių miestuose, rods, yra labai daug, ypač šiuom tarpu, nes fabrikuose daroma inventoras, kaip paprastai kas metai, tik kuomet fabrikai turi daug užsakymų, tai laike inventoro darbai, arba visai nesustoja, arba sustoja tik trumpam laikui. Dabar fabrikam užsakymų turint menkai, inventorui darbai sulaikyta ilgesniam laikui; vienur darbai pertraukta dar prieš kalėdas, kitur nuo kalėdų. Prie bedarbių skaitliaus padidinimo prisidėjo dar ir tas, kad pasiliovus lauko darbams, nustojusieji darbo žmonės susirinko į miestus. Prie jų skaitliaus prisidėjo dar ir tie, kurie jieško tik lengvų ir gerai apmokamų darbų, kurie kaip paprastai, žiemai prisiartinus, irgi sumažėja, arba ir visai sustoja.

Fabrikuose medinių išdirbinių darbai eina vidutiniškai, ir nors su kiek mažesniu darbininkų skaitlium, dirbama pilną laiką. Geležies ir plieno liejyklose vis gaunama pobiskį naujų užsakymų ir darbai eina daugiausia pilnu laiku, nors ir su darbininkų sumažintu skaitlium. Metalo apdirbimo fabrikuose darbai irgi gerinasi nors nežymiai. Bovelnos apdirbimo fabrikuose, priskaitant ir verpyklas su audyklomis, darbai eina paprastai, vidutiniškai. Odos fabrikouse irgi tas pats. Abelnai imant darbai juda ir nežymiai gerinasi ten, kur darbininkų algos žymiai sumažinta. Kur dirba unijos darbininkai, ten kėblumai ir straikai beveik nesiliauja. Ramumo dar nėra kriaučių išdirbystėje, tarp geležinkelių darbininkų, anglių kasyklose ir gyvulių pjovyklose. Vienok yra abejojama, kad ten darbininkai laimėtų, atmenant jau vien tai, kad algos nepasiliks tokios, kokios buvo mokama karės laikais, kada pinigų vertė buvo nupuolusi žemiau pusės.

Pramonės centruose dabar eina įvairus pasitarimai su Europos valstybėmis ir pramonės vedėjais, kad susitarus ir atnaujinus pramonės bėgį. Daugelyje dalykų jau susitarta, daugelyje jau einama prie susitarimo. Kaip greit pavyks pasitarimus užbaigt, taip greit darbai vėl kiek pasigerins. Rodosi, kad apie Kovo mėnesį bene prasidės Suvienytų Valstijų fabrikų išdirbystės didesnis išgabenimas į Europą ir Aziją. Svarbiu dabar yra besitarimas su Rusija, kuriai visko reikia. Nelabai skubinamasi su ja susitart, nes abejojama apie pastovumą šiadieninės valdžios Rusijoj, bet rodosi, kad anksčiau ar vėliau, sutartis įvyks.

—Chicago, Ill. Gyvulių pjovyklose straikas nesibaigia. Straikuojančių vietoj dirba straiklaužiai. Manoma, kad straikas bus pralaimėtas.

— Portland, Me. "Maine Central" ir "Boston & Maine" geležinkelio vagonų taisymo firmose Portlande, Waterville ir South Portlande, sulaikyta darbai ir nuo darbo atleista 600 darbininkų, iki 14 dienai Sausio.

—Pawtucket, R. I. Šilkų audyklos "Royal Weaving Co." operatoriai paskelbė, kad sumažins darbininkams algas 20—22½ nuošimčiu, 600 darbininkų todėl pametė darbą ir pasižadėjo negrįšt, kol fabrikantai savo paskelbimą atšauks.

—New York, N. Y. "United States" plieno korporacija viešai paskelbė, kad visiems darbininkams nuo naujų metų pasiulys privilegijas subskribcijon savo šėrų, skaitant kiekvieną šėrą po 84 doliarius. Reiškia, tulą dalį darbininkų algų korporacija mokės šėrais, kaip kad garsusis automobilių fabrikantas Ford.

—Butte, Mont. Butte, Great Falls ir Anaconda distriktuose, kasyklose operatoriai paskelbė, kad nuo 16 dienos Sausio paleis visų kasyklų darbus, sumažins darbininkams algas po 50c į dieną.

—Boston, Mass. 1000 organizuotų vežėjų, diduma balsų nutarė atmest jiems siulomas darbdavių išlygas, kuriomis siuloma padauginimas dienos darbo valandų be algų pakėlimo. Nutarta paskelbt straiką.

Žinios iš Lietuvos

Kaunas. Šiais metais nuo rudens Kauno elektros šviesa pradeda rastis nepakenčiamoj padėtyj. Iki šiol, elektros šviesa kasdien eina menkyn. Blogiausioj padėtyj yra Senasai Miestas, kur yra Steigiamasai Seimas, Valstybės Prezidento Rumai. Knygynai su skaitykloms, nemažai mokyklų ir kitų svarbių įstaigų. Steigiamajam Seime pasidarė visai negalima dirbt reikalingiausių ir skubočiausių darbų dėl visiško elektros šviesos "nusišėrimo" ir reikia butinai degt žvakes, kad galima butų įskaityt raštai! Mokyklose ir knygynuose lankytojai nusiskundžia baigią gadint akis. Piliečiai taip pat nusiskundžia, kad ir jų butuose elektra negeriau deganti!

Bet mažai kiek geresnėj padėtyj yra ir kitos miesto dalys. Ir jose elektros šviesa pertamsi ir nepatenkinama. Piliečiai ir įstaigos nusiskundžia, kad elektros stotis be jokios matomos priežasties kas kartas kelia mokesnį už šviesą. Reikia, pavyzdžiui, piliečiui įsivest prie dvejų esamų trečią lemputę. Elektros stotyj tuoj pareikalaujama naujų laidų, pakeliama seni laidai, paimama mokesnis už prijungimą, kurio iš tikrųjų visai neatliekama ir dar už šviesą. Bet mokant už antrą mėnesį, ta įstaiga be jokio paaiškinimo, prideda 10 auksinų, mokant už trečią mėnesį vėl pridedamą 25 auksinus, nedavus jokio paaiškinimo už ką tai daroma. Pačioj stotyj su interesantais apsieinama bjauriai, siuntinėjama nuo langelio prie langelio; ėmus skųstis dėl elektros šviesos blogumo, iškoliojama ir grasoma visai išjungt šviesą iš namų.

Pernai elektros šviesa degė iki 12-tai val. nakties, šviesa buvo geresnė ir elektros stotis daug sutaupydavo energijos stoties laikymui. Piliečiams taip pat ramiau buvo, nes nuo 12-tos valandos visa nurimdavo. Šiemet šviesos duodama per kiaurą naktį, ir ką matom? Įvairios "linksmybių įstaigos" dar ir po 12-tai val. knibžda savo girtu gyvenimu, gatvėmis girdi kai ką trukšmą darant 2—3 val. naktyj. Restoranų tarnautojai skundžiasi negalį svečių išprašyt namo. Jų argumentas esąs, kad elektra dega ir nėr ko skubintis.

Kas tai per tvarka elektros stotyj? Ar tai tam atiduota bendrovei koncesija, kad ji paliktų visuomenę Kaune be šviesos, imdama augštą mokesnį? Arba, kad plėstų mieste ir palaikytų palaidumo įstaigas? Kodėl tinkamos įstaigos neatkreipia domą į šitą reiškinį ir nieko nedaro? Metas tai yra padaryt, nes čia ir valstybė ir visuomenė turi didelių nuostolių—Lietuva.

Piliietis.

Raseiniai. Miesto Tarybos posėdyj buvo iškeltas Hymanso projekto klausimas. Tarybos nariai nepanorėjo šio klausimo rišt valandos upu ir nutarė geriau susipažint su pačiu projektu, pakikais ir, sušaukus kitą nepaprastą Tarybos posėdį išsitart šiuo klausimu. Miesto Tarybos posėdyj Apskrities Gynimo Komiteto pirmininkas J. Gudauskas plačiai kalbėjo apie Hymanso projektą ir nurodė, kurių butų pasekmių tą projektą priėmus. Žydų frakcijos vardu kalbėjo Blochas ir pareiškė griežtą žydų nusistatymą prieš Hymanso projektą. Taryba vienu balsu pripažino, kad Hymanso projektas Lietuvos valstybei tautiniu, ekonominiu ir politiniu žvilgsniu yra visai nepriimtinas. Taryba, imdama domon maisto produktų ir kitų butinai reikalingų daiktų ėjimą brangyn, nutarė visiems Miesto savivaldybės tarnautojams (Miesto Valdybos, Vietinės, Elektros stoties, Ugnegesių stovyklos) skirt brangymečio priedą, butent 25% nuo gaunamos algos.

Švenčionys. Baugu važiuot mugėn. Ten žandarai su milicininkais jaunesnių vyrų kontruliuoja pašportus. Lengva už vokišką pasą patekt šaltojon, kaip ir aš buvau patekęs. Nieko negelbėjo, kad aiškinausi, jog niekas nebuvo įsakęs mainyt pasus. Patekau šaltojon ir išsėdėjau tris dienas. Tokių, kaip aš, ten buvo apie 30 vyrų. Saugok Dieve, kokia ten betvarkė. Nė lovos, nė kur atsisėst. Visi sugrusti begalinėje nešvaroje. Naktį nieko iš kambario neišleidžiama. Nuo šalčio dantimis kala. Apie valgį ką jau kalbėt. Musų valsčiuje taip pat be buteliuko nieko nepadarysi. Aš pats dėl menko paliudymo tris kartus vaikščiojau ir bučia nieko negavęs, kad, vakaro sulaukęs, neparodęs bonkos. Tada kaip bemat buvo parašytas paliudymas. Gerai sako: nepatepsi, nevažiuosi.

Valsčiaus viršaitis (vuitas) dedasi dideliu ponu. Kviečia pavyzdžiui šaltyšius 12 valandą, pats atvažiuoja 4 arba 5 valandą. Šie visi turi jo laukt. Dar tuomet susirinkimą atidėta kitai dienai. Antrą dieną vėl tas pat bemaž atsikartoja. Vėl prisieina šaltyšiams ilgai laukt. Liudna, kad taip su savo žmonėmis elgiasi lietuvis... Nejaugi kitus varginti taip malonu?

Artojas.

Pašamenė (Kaltanėnų v.). Musų sodžių ištiko didelė nelaimė. Lapkričio 7 d. apie 5 valandą ryto kilo gaisras. Tikrai nežino gaisro priežasties. Šeimyninkas su visa šeimyna kulė, šeimyninkė gi viena budama namie su vaikais tik pamačiusi, kad visas perungis pilnas ugnies. Pusvalandį ankščiau su balanomis "švenčion" jieškojo maisto. Dar blogiau, kad gaisro metu ukininkai išvogė rubus.

Tas pat.

Švenčionėliai. Krautuvės daugiausia žydų rankose. Krikščionių krautuvėms sekasi negeriausia. Vienai neturtingai krautuvės savininkei atėjunai išplėšė visą krautuvę. Apie 150 tukstančių markių kainuojama kas buvo paimta. Netoli nuo Švenčionėlių yra kaimas Miežonėliai. Jaunimas ypač mergaitės tamsios. Pašokt mokinasi, bet nė knygų, nė laikraščių neskaito.

Geras.

---o---

IŽDO SEKRETORIAUS MELLON ATSIŠAUKIMAS

Su 15 d. Gruodžio, 1921 m. valstybės iždas išleido taupymo certifikatus, kuriuos visuomenei pasiulo pirkt. Certifikatai dalinasi atskiromis sumomis: po 25 dol., 100 dol. ir 1000 dol. (pilnoje vertėje). Šitie certifikatai turi savo pilną vertę, kaip ir pirmiau išleisti, tik šitie pastarieji parduodami kainomis, kurios skiriasi nuo paprastųjų kainų, kurios kįla nuo vieno mėnesio iki kitam. Kalbamieji certifikatai, iki vėliasniam paskelbimui, bus pardavinėjami sulyg šiokios tvarkos: $25 certifikatas bus parduodamas už $20, $100 cert. už $80 ir $1000 certifikatas už $800. Certifikatai turės but išlaikytais pirkėjo per penkis metus nuo pirkimo dienos, ir duos apie 4½ nuošimtį, išmokama du kartus metuose. Jie bus išmokami ir trumpesniuose terminuose, reikalui esant, sulyg vertės reguliacijos, parodytos certifikato antroj pusėje, perduodant jį iždo departamentan Washingtone, kurs išmokės nuošimtį, tokiame atsitikime, 3½. $25 certifikatai yra papuošti galva T. Rusevelto, $100 cert. su Washingtono galvos paveikslu ir $100 cert. su Lincolno galvos paveikslu. Certifikatai yra registracijos formoj, kad juos apsaugojus nuo vagių ir pametimo, ir todėl jie yra rekorduojami iždo departamento knygose, Washingtone. Certifikatą perkančio vardas su pravarde ir adresu, lyginai įspaudžiama į certifikatą. Tos sistemos certifikatai yra labai parankiu ir prieinamu kiekvienam mažam įdėliui, norinčiam sutaupyt savo pinigus ir jais pagelbėt valdžiai.

Aprubežiavimas tapo padintas Kongreso aktu iš 23 d. Lapkričio 1921 m., nuo $1000 iki $5000 ir dabar galima laikyt Iždo (Karės) taupymo certifikatus bent kurios serijos iki pilnam laikui, ne didesnėje sumoje kaip $5000. Tokia permaina daro įdėlius tinkamais paskolų fondams darbininkų, labdarybės įstaigų, bažnyčių ir kitokių organizacijų, kurios savo įdėliams jieško vietos su ilgesniais terminais, su saugiu ir užganėdinančiu sugražinimu.

Naujieji certifikatai yra parduodami keturiuose tukstančiuose pačto skyrių, visoje šalyje, nuo 15 d. Gruodžio, 1921 m., taipgi federališkose rezervos bankose ir pas autorizuotus agentus. Iždo taupymo markės, ne nešančios nuošimtį, parduodama ir toliaus pačtuose ir pas tam tikrus agentus iki kitam paskelbimui, tiems, kurie nori įsigyt naują Iždo certifikatą, markėmis.

Šis naujas pasiulymas reiškia, kad taupymas pačto bankose ir taupymas valstybės iždo yra suvienijama vienan Ramumo — Laikų taupymo programu, kurs sudarys didesnį taupumą. Tokia taupymo sistema kiekvienam užtikrina gerą ateitį. Palengvinimui to visko, musų valdžia atidarė daug naujų taupymo skyrių pačtuose, kuriuose pirmiau tokių skyrių ne buvo. Reikalui pasirodžius, tokių skyrių skaitlius bus padidintas. Pačto skyriuose ikišiol laikyti depozitai, gali but pamainomi Iždo certifikatais, su išmokamu nuošimčiu už depozitus, iki pirmai dienai to mėnesio, kuriame padaroma permainos.

Ikišiol buvusios "trift" markės 25c. vertės ir 5 dol. vertės kariškos markės, yra panaikintos nuo 31 d. Gruodžio 1921 m., bet kas jas turi, gali pamainyt naujais Iždo certifikatais, arba gyvais pinigais, pas pačtų viršininkus. Sulyg dabartinės tvarkos, pačto bankose taupymo sistema sudaro iš 10 centų taupymo markių, depozitai nuo 1 dol. augštyn, doliarinės Iždo markės, ir $25, $100 ir $100 Iždo certifikatai.

Sutvarkius šitą visą taupymo sistemą, valdžia žiuri pirmyn ir mato pasitikėjimą geros ateities ir pasekmių. Negali but klausimo apie reikalingumą taupymo, ir todėl galima laukt didelių pasekmių, kaip valdžios, taip ir taupytojų pusėje. Taupymas valdžios įstaigoje, neša trigubą naudą, nes paremia valstybės reikalus, finansuoja valdžią ir padidina viltį pačių taupytojų.

Įvedus šitą taupymo sistemą, valdžiai pagelbon atėjo daugelis žymių organizacijų, priskaitant Darbo federaciją, įvairias industrijas, mokyklas, bankas ir daug kitokių įstaigų. Su jų pagelba, taupymo programas bus išpildytas tinkamai ir pasekmingai.

---o---

ĮVAIRIOS ŽINIOS.

Žemgalių kraustymasis.

Swartmoro kolegijos astronomai apskaitė žemės sukimąsi ir surado, kad šiaurinis žemgalis yra iškrypęs iš savo pozicijos, ir 60 pėdų nusikreipęs toliau į pietus. Tokiu budu suprantama, pietinis žemgalis tiek pat yra nusikreipęs į šiaurę.

Nykstanti tauta.

Francuzijos populiacija 1911 metuose susidėjo iš 39,640,955, priskaitant 1,152,096 svetimtaučius. 1921 m. ten pat žmonių suskaityta 39,402,737, 155,440 svetimtaučius. Taigi, 1911 m. francuzų buvo 241,563 daugiau negu 1921, arba per 10 metų francuzai sumažėjo 241,563 žmonėmis.

Nedėldienio šventimas.

Alabamos valstijos legislatura 1919 metuose užgynė nedėldieniuose įvairius žaislus ir sportą. Dabar Mobile kriminalo teismas tą užgynimą paskelbė priešingu konstitucijai. Valstijos prokuroras padavė apeliaciją.

Kiaušiniai atpigo.

Chicagoj ir New Yorke atsirado turgutje taip daug kiaušinių, kad pirkliai nupigino po penkis centus kiaušinių tuziną, perkant urmu. Suprantama, kiaušinių buvo tiek pat ir pirmiau, tik dabar žmonėms sustojus juos pirkt, parsiėjo nupigint.

Užtroško nuo gazo.

Detroite, kučios nakčia Malmonto šeimyna, susidedanti iš vyro su motere ir trijų vaikų, užtroško nuo gazo. Pakilus šalčiui, jie naktin užsikurė gazu šildomą pečių ir naktin paliko degantį, o nakčia gazui sumažėjus, ugnis užgeso ir gazo į kambarius priėjo tiek, kad jo smalkių užteko užtroškinimui žmogaus gyvybės.

Trumpa laisvė.

Clevelande policija suėmė oficiero uniformoj apsirengusį tulą Seaman, kurs 1919 m. Philadelphijoj papildė vagystą, pavagiant už 2,000 doliarių brangių daiktų. Areštavus jį pasirodė, kad jis dar tid dvi dienos kaip paleistas iš Auburn kalėjimo po dviejų metų ten prabuvimo už Bostone papildytą vagystę, kuomet irgi brangių daiktų buvo pavogęs už 3,500 doliarių.

Brangios vietos.

Išrinkimas Bostono miesto majoro, kuriuomi išrinkta Curley, parsiėjo 2,000 doliarių, o jo konkurentams, vienam 1545, kitam 2250 doliarių.

Didmiesčio "biznis."

Nuo 1 dienos Sausio 1921 m. iki tai pačiai dienai 1922 met, tik vienoj Philadelphijoj pavogta 3,261 automobiliai, kurių vertė išneša 5,292,400 doliarių. Iš tų surasta 2,785 automobilių, vertėje 4,896,000 dol. Pastarųjų sujieškojimas ir sugražinimas savininkams, parsiėjo 2,364 doliariai.

Nenusisekė.

Kučios nakčia iš Auburn kalėjimo stengėsi pabėgt penki kaliniai, bet nenusisekė, nes vienam nusilaužus koją, jo dejavimus išgirdę sargai, tuojaus užkirto kelią jų planams, ir po trumpai kovai visus suvaldė. Visi norėjusieji pabėgt buvo lenkai iš Buffalo, ilgam laikui pasmerkti kalėjiman už vagystę ir žmogžudystas.

Pasirinko darbą.

Buvęs Austrijos didis kunigaikštis Leopold Woelfling, tarnavęs valstybės laivyne admirolu, dabar pasirinko sau darbą apgarsinimų agento, ir dirbs Vienos laikraščiams.

Išsmalavo kunigą.

Floridos valstijoj, arti Miami, gauja "naktinių raitelių" pasigavo angliškos bažnyčios kunigą Filips, ir jį apstumdę, apipylė derva, apibarstė plunksnomis ir taip paleido. Dabar Anglijos konsulis iš New Orleans, pareikalavo Floridos valstijos valdžią, kad sugautų ir nubaustų nenaudėlius, už apdarkymą Anglijos piliečio, kuriuomi yra kun. Filip.

Sauvalių aukos.

Suv. Valstijų kongrese einant svarstymui apie įvedimą įstatymo, užginančio linčiavimus, surinkta žinios, sulyg kurių, nuo 1889 iki 1921 m. visose Suv. Valst. nulinčiuota 3433 negrai.

Gazo ekspliozija.

Miestelyje Columbus, Ohio, kalėdoms vaikų žaislų krautuvėje ištiko gazo ekspliozija, prie Main gatvės. Ekspliozijoj žuvo dvi moterįs ir 37 sužeista.

Apvogė banką.

Miestelyj York, Pa., vagiliai įsilaužę Mount Wolf bankon, sutarpinę geležines durįs apsaugos šėpos, iš jos pavogė 100,000 doliarių pinigais ir pinigų vertės popierų.

Pasipjovė dėl nesveikatos.

Brisole, R. I. dr. Church, nuo seno laiko sirgęs ir negalėdamas pasigydyt, britva perpjovė sau gerklę ir tuomi užbaigė savo gyvenimą.

Žuvo trįs žmonės.

Laike jurių viesulos, iš New Yorko plaukiantis į Bostoną anglius vežantis laivas "Mercury", užvažiavo ant kito, nežinomo laivo ir abudu susimušė. Laivai drūčiai susigadino, o prie susitrenkimo žuvo trįs žmonės.

Staigas šaltis.

21 ir 22 d. Gruodžio, Atlantiko pakraščius, o tame ir Naują Angliją perbėgo jurių spiegų sriovė, kuri termometrą nuspaudė iki 18 laipsnių žemiau zero.

Rabinų skundas.

New Yorko žydų rabinai skundžiasi prohibicijos agentams, kad tarpe žydų atsirado daugelis tokių, kurie prilaiko ir pardavinėja žydams vyną, neva rituališkiems tikslams. Rabinai tikrina tą esant apgavyste, nes žydų ritualų apeigos vyno nereikalauja.

Numirė gen. Beseler.

Potsdamo sanitorijoj numirė vokiškas generolas Hans von Beseler. Jis žinomas buvo laike pasaulinės karės, kaipo paveržėjas belgams Antverpo tvirtovės ir paskui buvęs general-gubernatorium Lietuvoj ir kitose Rusijos teritorijose, vokiečių kariumenės užimtose.

Garvežio ekspliozija.

Santa Fe geležinkeliu besiartinant trukiui prie Standish stoties, ekspliodavo garvežio katilas. Mašinistas ir pečkuris ekspliozijos tapo ant vietos užmuštais.

Keršija Anglijai.

Dėl nepasisekimo Egiptui išgaut iš Anglijos nepriklausomybę, pradėta keršyt užtai Anglijai, boikotuojant jos išdirbinius. Kitokių nuotikių dar nėra įvykę, bet laikui bėgant gali atsitikt dar kas nemalonesnio.

Pasmerkė Jagovą.

Berlyno teismas pasmerkė penkiems metams kalėjiman buvusį policijos viršininką Traugott von Jagow, už pernykščius suokalbius nuverst Eberto valdžią.

Kongresas užsidarė.

Suvienytų valstijų kongreso posėdžiai užsidarė kalėdų šventei, nuo 21 d. Gruodžio ir atsidarys po naujų metų, 3 d. Sausio.

PIRKIT
"AMERIKOS LIETUVIO"
KALENDORIU
1922
METAMS

Su daugeliu naudingų ir informuojančių skaitymų, kurie kiekvienam yra tinkanti ne vieniems, bet daugeliui metų. Kaina tik 40 centų.

AMERIKOS LIETUVIS,
15 MILLBURY STREET, WORCESTER, MASS.

AMERIKOS LIETUVIS
The Lithuanian Weekly
Published Every Thursday
at Worcester, Mass.

Subscription Rates:
In United States $2.50
To Foreign Countries $3.00
Advertising rates on application.
M. Paltanavičia, Publisher,
15 Millbury st., Worcester, Mass.

Entered as Second-Class matter September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Massachusetts, under the Act. of March3, 1879.

Savaitinis laikraštis
"AMERIKOS LIETUVIS,"
Leidžiamas kas ketvergas.
Prenumeratos kaina:
Suv. Valstijose metams $2.50
" " 6 mėnes. $1.25
Kitose viešpatystėse metams .. $3.00
" " 6 mėnes. .. $1.50
Pavienis numeris ..... 5 centai.

Prenumerata turi butl apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užrašymo.

Pinigus geriausia siųsti Pašto Money Orderiu, adresuojant:
"AMERIKOS LIETUVIS,"
15 Millbury st., Worcester, Mass.

PRADEDANT NAUJUOSIUS METUS.

Ir vėl pradedame naujus metus, senuosius palydėję į kapus ir juos užrausę užmiršties velėnomis. Šiadien mums jau nesvarbūs senieji metai kaip ir kiekvienas praeitas ir užmirštas dalykas, kuris daugiau pas mus sugrįžt jau negali. Tik svarbu, kad pereituose metuose musų veiktieji darbai musų gyveniman labai mažai ką įnešė, apie ką jau pirmiau kalbėjome. Todėl pradėdami naujus metus privalome ir turime tvirtai prisižadėt veikt daugiau, su didesniu pasišventimu ir didesne energija, kad nuveiktume daug daugiau negu pereitais metais, kad šie metai neliktų musų gyvenime bergždžiais. Ir prisižadėt turime ne tam, kad prisižadėt, bet tam, kad prižadus išpildyt. Veikt yra ką ir darbo, visuomeniškojo darbo jieškot nereikia, nes jo rasime visur kur tik eisime, kur tik pažvelgsime. Nėra reikalo čia nurodyt ką reikia pradėt veikt, nes kiekvienas mato ir žino, ir žinos, jei tik prasitrins snaudulio nuslėgtas akis, ir prasiblaivęs pasižvalgys aplink, o tuojaus išgirs ir supras balsą, šaukiantį prie darbo, šaukiantį tikruosius darbininkus, kad jie užimtų vietas, kuriose pastaraisiais metais stovėjo tik sutingę samdininkai, laukianti saulės nusileidimo. Šitie samdininkai turėjo užėmę vietas tikrųjų darbininkų, ir todėl musų išeivijoj viskas taip nuskurdo, sunyko ir sublogo, kad gale metų pasižvelgę savo praeitin, męs nežinom kur per ištisus metus buvome ir ką veikėme, nes jokių pėdsakų musų buvio nerandame.

Baisioji pasaulinė karė sudrumstė netik atmosferą, bet ir žmonėms upą atėmė ir taip viską sumaišė, kad ir baisiajai karės viesulai praėjus, ilgai žmonės stovėjo lyg apsvaigę ir dairėsi aplink save. Stovėjome taip ir męs. Bet gana to stovėjimo, nes laikas jau prabust ir nusiramint. Karė, kuri per pūspenktų metų pasaulį grio vė ir ardė, jau praėjo. Tos karės ir revoliucijos, kurios šiadien pašaliais siaučia, jos nėra jau tiek pavojingos, o vėl, jos juk visuomet buvo ir bus, jei ne vienoj, tai kitoj vietoj.

Apart baisiosios karės, prie žmonių upo nupuldymo prisidėjo dar ir kiti dalykai. Kada laike karės darbai gerai ėjo, žmonės uždirbo didelius pinigus, kurių gaudavo kruvas kaip šieno. Teisybė, tie pinigai ir nebuvo didesnės vertės už patį šieną, nes doliaris turėjo 37¼c. vertę. Na, ale tai buvo doliariai ir jų niekur netruko, ir jų žomnės niekur nesigailėjo. Šimtais ir tukstančiai eikvojo kaip išmanė, visai nesitikėdami, kad už dienos-kitos gali įvykt permainos. Ir jos įvyko. Darbai sumažėjo ir algos už darbą pradėjo mažėt. Čia žmonės vėl greit nusiminė, nes jau permatė, kad reiks atsisveikint su didelėmis kruvomis pinigų, kuriuos jie buvo įpratę dideliais pundais kilnot. Tai buvo antras smugis nupuldymui žmonių upo. Ant galo atėjo ir bedarbės, darbai pradėjo visai sustot, darbininkai ėmė but pulkais leidžiami nuo darbo, ir apsireiškė krizis. Tai buvo trečias smugis upo nupuldymui. Ir jo pabugo visi žmonės, su jais ir lietuviai, kurie išvengimui toliasnio pavojaus savo upo nuraminimui, matė sau tik vieną išėjimą—bėgt į užjurį. Mat musiškiai yra papratę bėgiot. Jie bėgo iš savo tėvynės, kuomet ten buvo sunkus gyvenimas, kad jį atradus geresniu svietur. O kada čia krizis pasirodė, tai vėl bėgt atgal, nes čia visoki magikai, per laikraščius ir estredas, nuolat masino, kad ten parbėgančių tik laukiama, kad "amerikonai" ten parbėgę savo išmintimis ir savo turtais atstatytų valstybę.

Daug žmonelių patikėjusių agitatoriams, išsiskubino tėvynėn, tikėdamiesi ten rast "medaus ir pieno žemę," po ilgos ir vargingos kelionės ten nuvykę, rado visai ką kitą, o ne tą ką rast jie buvo tikėję. O radiniu buvo tai, kad su visais kapitalais ir visomis išmintimis jiems likosi tik vienatinė vieta, tai kaime prie žemės, kur jie yra gimę ir augę, ir gyvenimo praktiką įgiję. Bet ten taip ne malonu! Ten nė šalitakių, nė elektros žiburių, ir dar dirbt reikia nuo tamsos iki tamsai. Mieste gyvenimas daug malonesnis, bet ten nėra tuščios vietos apsigyvenimui, ir viskas žydų rankose. Tad nėsant kur pasidėt, parsieina ir valdžią peikt, ir valdžios tvarka piktintis, kam Lietuvoj ne padaroma Amerika, kad "amerikonai" galėtų miestuose gyvent, ir tai gyvent lengvai, nes tik to jieškodami jie čia parbėgo.

Kita dalis nespėjo agitatorių įtikėt skelbtoms gėrybėms Lietuvoje, tad tulam laikui susilaikė, kol pirmiau važiavusieji ten viską patirs ir vėliaus jiems viską sužinojus, ir jie keliaus. Ir jie rengėsi kelionėn ir geidė, kad tik greičiau, o besirengiant ir pradėjo pareit žinios iš Lietuvos, nuo ten išsiskubinusių, kad ten viskas blogai! Ir valdžia niekai, ir tvarka netikus, ir gyvenimas nevertas, tik vieni "amerikonai" geri ir išmintingi, ir tik vargas, kad jie negali sugrįžt, nes nėsant Suv. Vals. piliečiais, konsulata ne duoda leidimo. Tada čia pasilikusieji, kurie vien mintyse buvo paskendę apie savo kelionę ir joje suradimą laimės, visai susimaišė, nustojo paskutinio upo, ir todėl pas mus viskas taip sustengo, veikimas apsistojo, na ir taip nykstame.

Gana to snaudimo. Pradedame naujus metus, stokime prie darbo ir veikime, kad šiais metais męs pasirodytume darbininkais, o ne samdininkais!

Aplink Pasižvalgius.

Vilniaus lietuviai kovoja su savo persekiotojais visa jiega, kaip kad kovojo praeityje su rusais. Lenkams uždarius lietuvių laikraščius, leidžiamus lenkų kalba, ir neleidžiant steigt naujus, dabar ten leidžiama taip vadinami viendieniai laikraščiai. Viendieniais jie vadinama todėl, kad kasdien išeina vis naujas laikraštis. Pasirodžius tokiam laikraščiui, valdžia tuojaus uždaro jį, tai to vieton kitą dieną išeina laikraštis po kitų vardu. Šitą uždarius, kitą dieną vėl po nauju vardu išeina laikraštis ir taip tolyn. Laikraščiai leidžiama net be numerių, ir užvadinti žmonių vardais. Po ranka šiadien turime penkis egzempliorius to laikraščio vis su nauju vardu, kiekvienos dienos. Mųs gautasis laikraštis, užvardintas iš vienos dienos "Adam," iš antros "Ewa," ki tos dienos "Józef," "Marija," ir "Jan." Laikraščio dvasia ta pati kaip ir pirmiau ėjusių Vilniuje laikraščių.

—o—

22 d. Lapkričio sukako 70 metų nuo gimimo gerbiamo lietuvystės auklėtojo, dr. Jono Basanavičiaus. Lietuvoj dabar laikraščiuose daroma paminėjimai musų gerbiamam seneliui, tik nesuprantama, kam šitie paminėjimai yra vadinama "jubilėjum," ir pats dr. Basanavičius "jubiliatu." Jubilėjum juk yra tik šimtmečio bertainiai, todėl ir dr. Basanavičiaus jubilėjus įvyks 1926 m., sulaukus 75 metų amžiaus, o ne dabar. Dabar gali but tik septynesdešimtmetinės sukaktuvės, o ne jubilėjus.

—o—

Leicesteryj (Mass.) numirė lietuvis, tulas Antanas Tumila. Kaip angliški laikraščiai skelbia, jis čia neturėjo jokių giminių, ir nežinia, ar jas turėjo Lietuvoj, nes jis sakėsi tik esąs lietuvis ir tik Lietuva jo tėvynė.

—o—

KO MUMS TRUKSTA?

Į tai man rodosi, pati didžiuma atsakytų: "Truksta pinigų." Kitos žmonių grupos, kurios yra užsiinteresavusios partijomis, ar religijomis, atsakytų taip, kad žmonėms truksta supratimo, kurie nesistengia gilintis ir įsitikint į jam patinkančios organizacijos principus. Tuos pačius žmones vadina nesusipratusiais ir gana tamsiais. Visi karštieji organizacijų nariai, o ypatingai organizacijų vadai, kurie didžiumoje dirba įdėjai už atsakantį atlygi-nimą. Tai, kad taip yra, tai tur but ne melas. Tokis žmonijos pasiskirstymas veikt savo organizacijos labui yra gerai, kas sudaro žmonių veikimo mašinėrią. Bet, kad tai mašinėrijai truksta dviejų didesnių ratų, tai faktas.

I. ratas tai susivienijimas viso pasaulio darbininkų į vieną sveiką darbo žmonių uniją, ir ją patįs tvarkyt. II. ratas, kuris turėtų but kelis kart didesnis, tai apšvieta, kuri musų tarpe šiuo kartu pradeda palengvėle įeit madon, ir tai tik pas priaugančius.

Kągi turime daryt su tais, kurie dar pusamžiai vyrai ir merginos, likosi be jokios apšvietos? Ne vienas pasakys iš musų: "Nugi nieko. Kaip musų tėvai gyveno, taip ir męs pragyvensime." Čia turiu pasakyt į tokį atsakymą taip, kad tokiems tai ištikro truksta supratimo, kurie taip mano ir sako, todėl, kad šioj gadynėj bemokslis vyras, ar moteris, yra pirmas vergas pasaulyje. Jis ant kiekvieno žingsnio darbe, ar veikime, jaučiasi nuskriaustas todėl, kad jis nemoka rašto, nežino nieko ir nepermato to viso ką jis privalo permatyt. Štai šis momentas mums duoda geriausį pamokinimą lietuvių tarpe, t. y. apleidimas tėvynės meilės. Didelė dalis lietuvių yra apsirokavę, kad tautą palaikyt nėra reikalo, nes mat jiems vaizdinasi, kad tautos palaikymas ganizuotis ir tokiu budu jie neleidžia darbininkams orneapkenčia savo tautos, jos literaturos ir jos žmonių pobudžių. Šituom pačiu laiku svetimtaučiai savo tautas palaiko ir reikalui prisiėjus turėt su anais ginčus, musiškiai liekasi tautiškai nuskriausti, o ekonomiškai irgi. Tų faktų męs pririnktume daugybes, jei jų reiktų, iš vokiečių, rusų, anglų, francuzų, lenkų ir kitų, kurie karės metų parodė savo tautos meilę. Lenkai ir šiadien nepaliauja grobę svetimų turtų ir kankinę kaip ir pačius lietuvius, už tai, kad ne lenkai. Taigi, kas iš musiškių mano, kad tautiškai veikt yra nenaudinga, artina pragaištį pats sau.

Mano nuomone, reikėtų visuose miestuose, miesteliuose ir kaimuose, spiestis lietuviams į tam tikras grupeles ir rupintis sudaryt tam tikrą programą vakariniems kursams, pagal kurį kiekvienas, didelis ar mažas, vyras ar moteris, sekdamas, apsišviestų tautiškai. Gi tai darydami, taptų tėvynės meilės sunais ir dukterimis, ne tik patįs, bet ir jų vaikai, kas perstatytų lietuvių tautą pasauliui, visai kitokioj šviesoj, negu šiadien perstato. Taigi prie darbo broliai ir sesutės, o darbas be pasekmių ne pasibaigs. Tai štai ko truksta, broliai ir sesutės.

Ant. Kurelaitis.

T. M. D. MERDĖJA.

Visur daroma jubilėjai. Šeimynos, valstybės, draugijos, rengia sidabrinius jubilėjus, sukakus 25 metams gyvenimo. Rengiama jie ne vienodai: vienų rengiama su trukšmingomis ceremonijomis, kitų išdidžiais pokiliais. Tik viena musų Tėvynės Mylėtojų Draugija, susilaukusi 25 metų savo gyvavimo, tyli lyg ir nieko nežinodama apie savo metus, apie savo pergyventas dienas ir nuveiktus darbus lietuvių kulturoje. O jai sukako 25 metai jos gyvenimo ir sunkaus darbo.

Tėvynės Mylėtojų Draugija troško lietuviams laisvės ir spaudos. Lietuviai susilaukė tos laisvės ne vien žodžio ir spaudos, bet ir Lietuvos valstybės, ir tuomi šiadien nėra kam džiaugtis, nėra kam tai atmint, **Tėvynės mylėtojai užmigo,** o Tėvynės Mylėtojų Draugija merdėja. Nors jos kuno dalelės dar biskutį kruta, bet jos svarbiosios funkcijos, galva ir krutinė, jau atšalę ir sustingę. Tos dalelės, tai 20 ir 47 kuopos, kurios praeituose metuose, 17 d. Gruodžio, sulyg savo išgalės surengė paminėjimo vakarėlį. Gi kitos dalelės, kuopos ir pats centras, apie sukaktuves ir žinot turbut nieko nežino.

Nelaiminga T.M.D.! Pateko ji į rankas žmonių kuriems rupi tik "pajai" įvairaus menciaus bendrovių, prisidengusių tautybe, apšvieta ir tam panašiai, kad tik gaudagrašiaut ir tuomi žmonelius išnaudot. Jiems nerupi draugijos tiksals. Jie įsiskverbę prakilnių draugijų valdybon, tik pakenkia pačioms draugijoms, vieton veikimo jų naudai ir labui. Tokius viršininkus TMD. turėjo per pastaruosius kelis metus. T.M.D. virto lyg politikierėlių mazgotė, kurios dar didesniam pajuokimui, jai primesta, arba pasirįšta jos pinigais išleist už 1921 metus, pamplėtą "busiantis karas," vieton naudingos knygelės, kad draugijos nariams davus mokslo ir apšvietos spindulėlį, duota jiems pluoštelis pragaištingųjų svajonių. Mat politikieriams tik tiek galvoje.

Nariai ir kuopos! Kurie dar kiek gyvuojate, sukruskite ir rengkitės prie T.M.D. busiančio suvažiavimo pavasaryj, kad atgaivinus apmirusią draugiją ir užvedus kokią tvarką. Neleiskime dabartinei valdybai draugiją palaidot.

J. J. Žilis.

LIETUVOS ATSTOVYBĖS AMERIKOJ SKELBIMAS.

Eidama ratifikuotą Lietuvos taikos sutartimi su Rusija, Lietuvos Vyriausybė išsiuntė į Rusiją tam tikrą Komisiją, taikos sutarčiai su Rusija vykdyt. Tos Komisijos tikslas rupintis netik valdžios, visuomenės ir luominių, bet ir privatinių įstaigų ir visų Lietuvos piliečių reikalais, kaip antai: parvežt išvežtą iš Lietuvos pasaulinės 1914—1917 m. karės laiku privatinių įstaigų ir piliečių turtą, kaip tas yra taikos sutarties XI str. 1 p., ir IX str. 3 ir 2 p. nustatyta:

STRAIPSNIS XI.

1. Rusijos Vyriausybė sugrąžina Lietuvos Vyriausybei perduoti, kad priklauso, pasaulinės 1914 — 1917 metų karės laiku išvežtą Lietuvos piliečių turtą arba turtą bendrovių, kompanijų ir akcijų draugijų, kurių akcijų arba pajų dauguma priklausė Lietuvos piliečiams tuo metu, kai buvo Rusijos Vyriausybės išleisti tinkamieji nacionalizacijos dekretai, kiek tas turtas faktiškai yra arba atsiras Rusijos Vyriausybės žinioje.

Pastebėjimas: Tas punktas neliečia kapitalų, įdėlių ir vertenybių, kurios buvo Valstybės Banke arba privatiniouse bankuose, kredito įstaigose ir taupomose kasose Lietuvos teritorijoje.

STRAIPSNIS IX.

3. Rusijos Vyriausybė savo lėšomis sugrąžina ir atiduoda Lietuvos Vyriausybei perduot, kam priklauso, visokius turto dokumentus, kaip antai, pirkimo ir užstatymo aktus, nuomos sutartis, visokios rušies pinigi nius įsižadėjimus ir tt., tame skaičiuje knygas, popieras ir dokumentus, kurie yra reikalingi atsiskaitymams atlikt, ir apskritai dokumentus, kurie turi reikšmę Lietuvos piliečių turto ir tiesos santikiams išspręst ir kurie yra išvežti iš Lietuvos pasaulinės 1914—1917 metų karės laiku, kiek jie faktiškai yra arba atsiras Rusijos Vyriausybės arba visuomenės įstaigų žinioje. Jeigu jie nebus sugrąžinti per dve jis metus nuo šios sutarties ratifikavimo dienos, tai tie dokumentai bus skaitomi žuvę.

2. Rusijos Vyriausybė sugrąžina savo lėšomis ir perduoda Lietuvos Vyriausybei visas pasaulinės 1914—1917 metų karės laiku išvežtas iš Lietuvos teismų ir valdžios bylas, teismų ir valdžios archyvus, tame skaičiuje jaunesniųjų ir vyresniųjų notarų archyvus, ipotekos skyrių archyvus, visų tikybinių vadybų archyvus, matavimo, žemės tvarkymo, miškų, geležinkelių, plentų, paštų-telegrafų ir kitų įstaigų archyvus ir planus, Vilniaus Karės Apygardos Štabo topografinio skyriaus planus, brėžinius, žemlapius, ir apskritai visą medegą, kiek ji liečia Lietuvos Valstybės teritoriją, Valstiečių ir Bajorų Bankų vietinių skyrių archyvus, Valstybės Banko skyrių ir visų kitų kredito, kooperacijos, savitarpinio draudimo įstaigų archyvus, taipo pat privatinių Lietuvos įstaigų archyvus ir bylas, kiek visi pažymėtieji daiktai faktiškai yra arba atsiras Rusijos Vyriausybės arba Rusijos visuomenės įstaigų žinioje.

Komisija rupinasi parvežt į Lietuvą archyvus, bibliotekas, muziejus, dailos kurinius ir dokumentus, kurie turi Lietuvai žymią mokslo, dailos arba įstorijos reikšmę ir kurie buvo išvežti iš Lietuvos į Rusiją prieš pasaulinę 1914—1917 m. karę. Taikos sutarties IX str. lp. 2 d.—:

"Archyvus, bibliotekas, muzėjus, dailos kurinius ir dokumentus, kurie turi Lietuvai žymią mokslo, dailos arba istorijos reikšmę ir kurie buvo išvežti iš Lietuvos į Rusiją prieš pasaulinę 1914 — 1917 metų karę Rusijos Vyriausybė sutinka sugrąžint Lietuvai, kiek tų dalykų išskyrimas nepadarys žymios žalos Rusijos archyvams, bibliotekoms, muzėjams, paveikslų galerijoms, kur jie yra sudėti."

Rinkti iš privatiškų įstaigų ir Lietuvos piliečių medegą ir koncentruot ją pavesta Ypatingam Skyriui Lietuvos Taikos Sutarčiai su Rusija vykdyt prie Užrubežių Reikalų Ministerijos Rytų Departamento — Kaunas, Laisvės, Alėja 62, Ypatingasis Skyrius prie Užrubežių Reikalų Ministerijos.

Visi Amerikoje gyvenantieji Lietuvos piliečiai ir Lietuvos piliečių privatiškos įstaigos, bendrovės, kompanijos ir akcinės draugijos, norėdami iš Rusijos Lietuvon grąžint savo turtą, išvežtą pasaulinės 1914 — 1917 karės laiku, arba išgaut atgal augščiau minėtos rušies turtą, išvežtą prieš pasaulinę 1914 — 1917 m. karę, turi kreiptis su pareiškimais. Pareiškimai turi but apmokėti žyminiu mokesniu $5.00 ir į Lietuvos ir į Lietuvos Atstovybę (Representative of Lithuania in America, 1925 "F" Street, N. W., Washington, D.C.) atsiųst. Prie pareiškimo reikalinga pridėt paso nuorašą arba kitą liudijimą apie Lietuvos pilietybę. Toms privatiškoms įstaigoms, kurios sudarytos pajų ar akcijų pagrindais tik tuo atsitikimu turtas grąžinamas, jei jų akcijų ar pajų daugumas priklausė Lietuvos piliečiams tuo metu, kada buvo Rusijos vyriausybės išleisti tinkamieji nacionalizacijos dekretai; dėl to tokioms bendrovėms, kompanijoms ir draugijoms prie prašymo reikia pridėt visi, kuriuos ji tik gali tik suteikt, išrodymai, kad jų akcijų dauguma priklausė Lietuvos piliečiams tuo metu, kada buvo Rusijos Vyriausybės išleisti tokių įstaigų tinkamieji nacionalizacijos dekretai.

Pareiškimuose turi but šios tpie turtą žinios:

1. Smulkus turto išvardymas: daiktų, įrankių, knygų, bylų, dokumentų.

2. Išrodymai, kad tas turtas evakuotas į Rusiją ir kada. Taip pat reikia kiek galima išrodyt, iš kurios vietos turtas išvežtas — miestas, miestelis, kaimas, dvaras.

3. Išrodymas, kad tas turtas prikalusė Lietuvos piliečiams.

4. Nurodymai, kokioje vietoje Rusijoje yra tas turtas ir kas jį valdo ar globoja.

5. Kam Lietuvoje jis privalo but gražintas.

Visi išrodymai turi but paremti dokumentais, padarytais po prisieka pas Atstovybėje užsiregistravusį Notarą, ir yra reikalinga gaut Atstovybės patvirtinimą.

Išlaidos padarytos turto grąžinimui Lietuvos Komisijos Taikos sutarčiai su Rusija vykdyt, ar Valstybės Iždo, turi but tų žmonių, ar įstaigų atlygintos, kurių pareiškimu tas turtas grąžintas. Mokesnį nustato Užrubežių Reikalų Ministerija ir skelbia visų žiniai.

Mokesnis įmokamas perduodant savininkui grąžintą turtą.

Lietuvos Atstovybė Amerikoje.

574442

PO MEDŽIU

Malonus broliai ir sesers! Susirinkome mes savo paprastojon vieton, Po Medžiu pirmu kartu šiuose metuose, kad ir vēl pradējus naujus metus, ir vēl taisius musų gyvenimo kelialį. Tik dēja, kad šiadien čia susirinkome jau ne visi tie, kurie buvome susirinkę prieš metus, arba pirmu kartu pradžioje pereitų metų, kuriuos neseniai palydējome į kapus, su muzikomis, su varpų skambējimais ir fabrikų triubų užimais, lyg kokį garbingą karžygį. Sakau, kad šiuomi kartu susirinkome jau ne visi tie, kurie pernykščius metus pradējome savo susirinkimu Po Medžiu, nes iš to musų burelio nevienas atsitolino nuo musų, iškeliaudamas per plačiausias jures, į savo tēvynę Lietuvą, kad ten tęst savo toliasnį vargų gyvenimą, kurį ten susitiko vieton laimės, kurią tikējosi ten susirast. Ne vienas iš musų burelio nukeliavo į šaltuosius kapus, iš kurių jau daugiau nesugrįš, ir tokiu budu mes šiadien čia daugelio prieš save nematome tų, kuriuos matēme prieš metus. Nors tas musų burį nesumažino, nes pasitraukusių nuo mųs vieton stojo nauji musų burio nariai ir su savim dar atsivedē kitus, savo draugus, tai vienok tas mums primena, kad per metų laiką visur pasidaro didelės permainos.

Pradējome naujus metus. Rods, tas ne didelē naujiena, kadangi tas atsikartoja kas metai. Mes jau ne vienus metus pradējome, ir ne vienus baigēme. Ir su kiekvienais metais mes jaučiamēsi tuose pačiuose gyvenimo varguose, nors kas metai, jų pradžioje, vienas kitą sveikiname linkēdami laimingų metų. Bet tie linkējimai mus nepadaro laimingesniais ir todēl visos tos ceremonijos liekasi tik senu papročiu, musų gyvenime nieko nereiškiančiu. O vienok tame yra dalykas, kuris turi savo reiškimą, tik ne kiekvienam aiškiai suprantamą, ir todēl mes tankiausia nematome skirtumo tarp vakarykščios dienos ir rytojaus.

Pastaraisiais laikais žmonės labai apsileido, galima sakyt, išējo iš tvarkos, įpuolē į snudulį, ir ot, gyvena sau lyg nenorēdami. Kaip dieną prastumē, taip gerai. Kaip metus praskurdo, tiek to, nesvarbu. Tik nuobodauja ir vis kažinko laukia, kad kas iš debesių išpultų, ir tai kas tol is nematyto, negirdēto ir pilnai užganēdinančio. O kad ką sau pasiskirt nuveikt, kad veikt su energija, kad pasiskirtą sau tikslą atsiekt, niekas ir nemano. Taip ir su metų pradžia. Šiadien žmonės nemato skirtumo tarp pabaigtų ir pradētų metų, nes prieš save neturi jokio uždavimo, neturi sau pasiskyrę ką nors per metus atlikt ir nuveikt, kad gale metų, pasižiurējus atgal, butų į ką pasižiurēt. Ot, kruta sau lyg nenorēdami, pusiau sušalę, ir laukia tik saulės užtekējimo ir nusileidimo. Jie žino, kad ryte saulē teka ir vakare leidžiasi, ir tas užtenka, ir tas yra paprasta ir ne svarbiu. O kad rytmetyj pasiskirt sau užduočia nuveikt dienos darbą, kad vakare tą savo darbą apvertint ir juomi pasigērēt, pasigērēt savo jiega ir gabumu, kas leido tą darbą nuveikt, niekam ir ne galvoj. Ir tokiu budu nieko stebētino, kad žmonės šitokiu budu tik nuobodauja, nerimauja ir gyvena lyg nenorēdami, lyg keno verčiami gyvent. Jie tik laukia, kad kas jiems teiktų smagumus, gyvenimo patogumus, o patįs juos pasigamint, visai net ne pagalvoja. Todēl nestebētina, kad šiadien ir tarpe mųs išeivių, viskas apmirę. Jokio veiklumo, jokio entuziazmo, jokios energijos niekur nēra. Laikraščiai skursta, nes jų skaityt, juos paremt, juos palaikyt skaitytojais ir sušelpt nēra kam. Korespondentai nusivijo doliarį pardavinēdami bendrovių šērus, taip toli, kad ir patįs namo sugrįšt ne pajiegia. Skaitytojai, žymioje dalyje, virto politikais ir šiadien tik skaito Lietuvos ministerių dirksnius, patįs save skaitydami dideliais politikais ir žinovais. Musų organizacijos, kurios buvo musų kulturos atgimimo žiedais, šiadien apleistos, kitos merdēja, nes pirmesnieji jų palaikytojai, virto vadinamais biznieriais ir nesiskaito jau su kiek mažesniais už save, o jei dar koks yra prisikinkęs prie organizacijos, ar draugijos, tai tik todēl, kad ten jį kiti prikinkē. Bet, kad atlikt savo pareigas, kurių pildymui jis tapo išrinktas, jam negalvoj. Jam rupi, apart jo paties privatiškų, kasdieninių privalumų, tik diplomatijos, politikos ir kiti panašus dalykai, prie kurių jį niekas ne kviečia, ir kurių jis nē sapne pasiekt negali. Tokiu budu musų organizacijos merdēja, nes neturi darbininkų, neturi sau vadų, nes visi buvę ir kitados rengęsi but, vieni nusivijo doliarį, kiti maudose kokiose tai užburtose svajonėse, nē sau, nē kitam gero ne veikdami, ir taip patįs niekais eina, ir kitus tokiais pačiais niekais verčia, naikinant tą, kas veikliųjų žmonių buvo per ilgus metus tveriama, auklējama ir jų rupestingumu visur dengiama, nepaisant nē išlaidų, nē fiziškųjų spēkų, kad bile tik palaikyt, kad tik išaugint.

Taip dējosi pastarais keliais metais, ir pradēdami šiuos metus, matome musiškių apsileidimo, ištvirkimo, atbukimo ir į niekur pavirtimo vaisius. Tas viskas atsitiko todēl, kad musų kiek apsitašiusiems viengenčiams ir kandidatams į musų vadovus, pradedant kiekvienus mielus metelius ir juos baigiant, viskas buvo nesvarbu; jiems ar giedra, ar pagada, skirtumo nebuvo. Kad pasiskirtą darbą reikia atlikt, nuveikt jį, irgi buvo nesvarbu. Net ir jų pačių gyvenimas nesvarbu. Ir taip prie tų nesvarbumų jie priprato, kad šiadien jie vēl nežino, ar gyvena, ir kam gyvena. Yra dar tokių, kurie progai pasitaikius, garsiai pašneka, kad tai ir tai reikia padaryt, kad bus padaryta ir panašiai, bet kaip greit nutįla, taip greit ir užmiršta ką kalbējo. Ir tokiu budu tarpe mųs auklējasi ignoracija, neveiklumas ir tuomi mums gresia nykimas.

Todēl, mieli broliai ir sesers, mes, matydami tokį netikusį likimą pradžioje šių metų, turime gerai pagalvot, kur mes nueisime tokiais keliais eidami. Jeigu ne jieškosime kelio sugrįžimui prie netolimos dar praeities, prie savo veiklumo, prie pasiryžimo atlikt ir nuveikt darbus, naudingus darbus sau ir savo ateičiai, tai iš mųs daugiau nieko neliks, tik kruva maisto kirminams, šaltame kape, prie kurio nebus kam net nē musų vardą paminēt, nes nebus už ką. Bet mes nenorēkime taip pabaigt savo amžį, nenorēkime pergyvent šiuos metus taip, kad jie liktųsi mums bergždžiais ir savo gale duotų progą mums pasiskųst, kad per metus nieko gero ne nuveikēme, tik tinginiavome, nuobodavome, nerimome ir tik mintimis klejojome po platųjį pasaulį ir jo politikų avilius, kurie mums nēra nē suprantamais, nē pasiekiamais, nē ką nors žadančiais. Valstybių politiškuosius dalykus palikime tam tikriems žmonēms, valstybių valdininkams, kurie iš to duoną valgo, ir ką nors pajiegia toje srityje, nes mes savo rupesčiais tik jų veikimą kliudome. Mes veikime ką galime, ir veikime taip, kad iš to veikimo butų nauda. Pradēdami naujus metus, kiekvienas iš musų padarykime prižadus, kad per šiuos metus mes ne sanusim, ne tinginiau šime ir ne svajosime apie tokius dalykus, kurie mums nēra pasiekiami, nē atkeliami, bet veiksime, ir turime nuveikt tą, ką prižadame. Prižadēkime kiekvienas iš musų burio, kad per šiuos metus, kiekvienas atsivesime Po Medžiu po penkis savo pažįstamus. Kad kiekvienas iš musų prikalbinsime "Amerikos Lietuviui" po penkis naujus, metinius skaitytojus. Kad tie, kurie priklausome prie bent kokios draugijos, savo draugijoms prikalbinsime po penkis naujus narius. Tai užduotis lengvutē ir kiekvienam galima išpildyt, be jokių nusiskundimų. Kada šitą prižadēsime ir stengsimēs savo prižadus išpildyt, tai turēsime ką veikt, nereikalausime nuobodaut, nerimaut, ir gale metų nereikalausime raudonuot ir skųstis, kad per metus nieko nenuveikēme. Taigi, broliai ir sesers, prižadēkime veikt, ir paskui eikime ir veikime.

Žmogus.

SVEIKATA.

Rašo

Dr. F. S. Zurwell.

Miegas.

Nuoalsis visuomet seka veikmę, nes kuno tveriamoji spēka neatlaiko lenktyniavimo su ardomaja spēka. Teisingiau sakant, apsigynimo veikmē persergsti kuną iš laiko, kad susilaikytų nuo galutino išeikvojimo veikiančios spēkos, kas galētų privest prie pavojaus. Todēl atsilsis, kuriame anaboliškas procesas viešpatauja, butinai reikalingas. Viršutinės dalies smegenų (cerebra) celēs, ant kurių samonēs ir kurio judējimo lygsvara remiasi, periodiškai pasilsi, tik laike miego. Miegant, laikinai žmogus nustoja sužinę. Netik psichiško, bet ir fiziško veiklumo dalįs sumažēja. Raumenų judējimas ir tonas apsistoja iki minimum. Net žemoji dalis nervų sistemos pasiduoda. Akių lēlēs susitraukia ir obuoliai pakrypsta į viršų. Kvēpavimas tampa lētesniu, gilesniu ir garsesniu. Pulsas taipgi sumažēja ir odos kraujiniai sudynēliai išsiskečia, o kraujo spaudimas nupuola.

Daug teorijų yra aiškinančių miego fenomeną. Daugumas iš jų esti paremta, buk miegas, tai tik nustojimas sužinēs. Pavyzdin, tuli tvirtina, kad nustojimas sužinēs miegant paeina iš užnuodintų cerebra (viršutinēs smegenų dalįs) celių. Laike budējimo atmetos užnuodija išlaukines smegenų celes (veikliąją smegenų dalį) tiek, kad toliaus jų negali paliest paprasta stimuliacija. Tada impulsas užgesta. Chemiškos rugštįs, įčirkštos kraujan, taip-pat atima sužinę. Tuli sako, buk šlapumas, nutekējęs laike pirmos valandos užmigus, turi savyje migdančias substancijas.

Didžiuma fiziologų pritaria **Anemia** (neganētina kraujo kokybē ir kiekybē) teorijai. Jie remiasi tuom, kad miegant kraujo spaudimas nupuola, pasidēkavojant sumažējimui širdies plakimo ir išsiplētimui kraujo sudynēlių. Howell per plethysmographą surado, kad žmogaus rankos apēmis padidēja, kuomet miegi. Tas parodo, kad kraujo sudynēliai prasiskečia miegant ir kraujas, vieton cirkuliavimo per smegenis, apsistoja raumenyse. Šį faktą patvirtino mokslininkas Mosso ir kiti, kada jie tēmijo miegantį ligonį, kurio dalis galvos kaulo buvo atvožta. Jie tēmijo kraujo cirkuliaciją ano žmogaus smegenyse, laike budējimo ir miegant. Čia pasirodē, kad miegant kraujo cirkuliavimas smegenyse mažesnis, silpnesnis, negu budint.

Tas jau aišku, kad stoka kraujo **cerebros** dalyj atima sužinę. Friedlander įpylē kralikui alkoholio ir pamatē, kuomet pakēlē kraliko galvą, kad jis tuoj užmigo, o nuleidus galvą žemyn, kralikas vēl pabudo.

Daug teorijų galima butų paminēt, jei jos butų neabejotinos. Kuri iš tų teorijų gali but teisinga,—mes nežinome.

Priežastis, vedančios prie miego, yra visai paprastos. Paveizdan, sunkius pietus suvalgyk ir tuojaus pajusi snaudulį. Bet jei valgis perkarštas, tuojaus ir snaudžiančius išblaivo. Šaltas ora prašalina miegą. Daugelis išgērę kavos puoduką ar antrą, negali užmigt. Studentai dažnai geria stiprią kavą, kad per naktis galētų sēdēt prie knygos, ypač prieš egzaminus. Šilta maudynē prieš guolį — labai gerai. Miegas butinai reikalingas, kaip maistas. Bandymai ant jaunų šunų davē sekančias pasekmes: Šuva neprileistas miegot per penkias dienas, — pastipo. Gi ne šertas šuva išgyveno nuo 15 iki 25 dienų.

Kaip ilgai žmogus turi miegot, priklauso nuo aplinkybių. Rasi visi žino, kad kudikiai reikalauja ilgiau miegot už suaugusius. Kartais, tik užgimę kudikiai, miega ištisą dieną, išskiriant žindymo valandas. Kudikiai nuo 5 iki 8 metų senumo reikalauja 11 ar 12 valandų miegot į parą. Nuo 9 iki 10 metų kudikiai reikalauja 10 ar 11 valandų. Nuo 11 iki 15 metų senumo reikalauja nuo 9 iki 10 val. Gi suaugęs žmogus, nuo 7 iki 9 valandų į parą.

Fiziškai dirbanti turi miegot nuo 8 iki 9 valandų į parą. Bet, kurie dirba vien tik protiškai, turi miegot nuo 9 iki 10 valandų į parą. Reiškia, mokslaeiviai, ypač studentai, turi miegot daugiau, negu darbo žmonēs. Tačiau didžiuma studentų miega nedaugiau kaip penkias ar šešias valandas. Kodēl taip? Viena, kad tulų kursų studentai (advokaturos ir teologijos) neturi jokio supratimo apie žmogaus kuno funkcijas. Kiti (inžinierystēs ir agronomijos) taip pat mažai nusimano apie kuno mašinēriją.

Medici-dentisterijos studentai, turēdami omenyje medicinos mokslo sunkumą ir iškasčius prieš savo persitikrinimus, žmoniją ant žut but rizikuoja... Stipresni kuniškai, dalaiko, silpnesni klumpa. Kas visuomet nedamiega, yra kenksminga, nes atsiliepia ant proto, akių ir pastumia prie sudribimo, tinginystēs. Kas visuomet neišmiega, gali viską pramiegot.

LIETUVIAI AMERIKOJ

Cleveland, Ohio. 17 dieną Gruodžio, pereitų metų, T. M. D. 20 ir 47 kuopos buvo bendrai surengę vakarą paminējimui 25 m. gyvavimo šios draugijos. Vakaro pamarginimui buvo paruoštas programas, kurs susidējo iš prologo, dainų ir prakalbų. Prologas "Paskutinis lietuvis ant žemēs" publiką ne užganēdino. Fantazija "T. M. D. sapnas ir Lietuva" buvo gana vaizdingas ir gerai sulošta. Kalbējo dr. J. T. Vitkus. Kalbos tēma buvo nesuprantama; man išrodē kad kalbētojas daugiau agitavo už L.D.L.D. negu už T. M.D., dargi šią peikē, kam ji 1907 m. išleidus socialistišką knygelę. J. Butēnas ir Kraučiunas sudainavo kelias dainas.

Šį vakarą, paminējimui T.M.D. "sidabrinio jubilējaus" rengē, kaip jau pirmiau sakiau, 20 ir 47 kuopos TMD. Šitos pačios kuopos 1916 m. buvo surengusios paminējimą sukaktuvių 20 metų T.M.D. gyvavimo, kurin buvo persikvietusios su paskaita tais laikais buvusį TMD. prezidentą dr. A. Zymantą, iš Chicagos. Bet kaip anais metais, taip ir dabar, pasekmēs ir vietinių lietuvių užuojauta TMD. mažai kuomi skiriasi; 1916 m. į vakarą atējo 87 žmonēs, dabar gi 85. Taip dedasi tukstantinēje lietuvių kolionijoje, kurioje gyvuoja dvi TMD. kuopos. Tik viena SLA. 136 kuopa atsiuntē pasveikinimą ir linkējimus, o visos kitos draugijos prieš šitos apšvietos draugijos sukaktuvių vakarą, užsimerkē, lygiai kaip ir visi Clevelando lietuviški "didžiunai." Ir už tą viską turētų but gēda Clevelando lietuviams, ir draugijoms, ikišiol nepažinusioms, kaip lietuviams yra svarbi ir brangi TMD., kurią jie šiuom kartu nemokējo pagerbt.

J. J. Z.

Lowell, Mass. Anais sykiais "Amerikos Lietuvyje" tilpo iš mųs miestelio aprašymas atsibuvusių čia Gegužio prakalbų, kur pasakyta, kad viskas apsiējo ramiai. Turiu patēmyt, kad tose prakalbose ramybēs nebuvo, nes laike prakalbų keliatas tamsių moterēlių ardē ramybę, vis atsiliepdamos prieš kalbētoją, nors kalbētojas apie kunigus nieko ir nesakē. Einant iš salēs, kad skonį atgavus, viena vadinama katalikē, eidama pro vadinamą progresistę, spjovē ant veido; girdi, "tavo vaikas nekrikštytas." Iš to kilo muštynēs, ir jei ne vyrai butų jas perskyrę, tai nežinia kas butų pasidarę.

Tos moters abidvi yra tamsios kaip taboka, kaip ta progresistē, taip ir ana katalikē; viena jų žiemos metu užsimokējo 100 doliarių už pardavinējimą degtinēs, antra turi ilgą liežuvį, už kurį net iš darbo tapo išvaryta. Ir to dar neužteko, nes dar vietiniuose angliškuose laikraščiuose leista paskelbt, kad, girdi, prakalbose Gegužis, socialistų laikraščio leidējas ir redaktorius, apšmeižē kun. Garmų, ir todēl kilusios muštynēs. O juk visi prakalbose buvę aiškiai girdējo, kad Gegužis kunigus ne šmeižē.

Reikia pasakyt, kad toki melagingų žinių leidimai į laikraščius, yra tik lietuvių vardo pažemininmas. Prieš devynis metus čia nieko panašaus nebuvo girdētis. Labai gaila, kad lietuviai vieton tobulintis, puola taip žemai, kur nesidriovi net spjaudytis ant veido.

Lowellietis.

New Britain, Conn. Žinių svarbių šiuom tarpu čia nēra. Darbai eina labai silpnai, už darbą užmokestis mažos, kai kurie fabrikai jau nuo kelių mēnesių stovi uždarytais. Iš kitur atvykusiems darbą gaut jokiu budu negalima, o ir be to bedarbių ant vietos yra labai daug.

Atsilankē čia su prakalbomis kunigas Garmus, kurs gerai pasipelnē, nes pasipinigavo 1700 doliarių. Kaip taip tai žmonēs aimanuoja dēl blogų laikų, o kaip tik kunigas pasirodo, tai kišenius jam greit pripila doliariais. Amerika, mat.

Ten Buvęs.

Redakcijos Atsakymai.

Musų bendradarbiams. Malonēkite rašyt ant vienos lakšto pusēs, ir rašykite tik juodu, ar violetiniu rašalu. Nerašykite rašalu mēlynu ir balzganu, nes statējui negalima tokį raštą statyt. Nerašykite paišiukais, nes paišiuko raštas nusitrina ir prie žiburio nēra įskaitomu.

Onytei ir Onai Ambros. Gavome jusų raštelius ir prie pirmiausios progos sunaudosime. Labai ačiu. Malonēkite rašyt daugiau.

Visiems, kurių raštai seniaus atsiųsti, sunaudosime prie pirmos progos; rašykite daugiau.

Jaunai krutinei. Jusų eilēs pastaruoju laiku atsiųstos, yra silpnos, sunaudot negalēsime.

I. Pigagai. Už linkējimus ačiu. Raštelį sunaudosime kitos savaitēs laidoje, nes šią savaitę pavēlavo.

APIE ĮVAIRIUS DAIKTUS

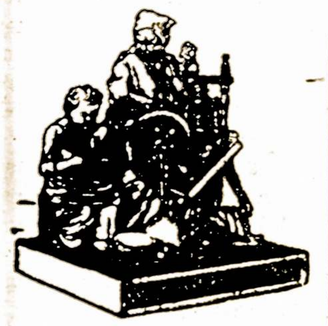

—Mama, prasidėjus naujiems metams, aš jaučiu, kad tu mane mažą dar neapleisi ir vis papasakosi man gražių apsakymų.

—Ne, vaikeli, aš tave neapleisiu, ir šiadien dar aš tau apsakysiu apie vieną geraširdį žmogų, kunigą. Tarpe visokių žmonių randasi ir labai gerų, todėl mums reikia juos pažint ir paguodot.

Keli šimtai metų atgal, mieste Laou, Francuzijoj, ant kranto upės Oise, gimė vaikutis vardu Jacques, namuose Marquette. Jis iš mažų dienų buvo mylimas visų aplinkių, nes viena, buvo labai gražus, apvalaus veido vaikutis, o kita, jis mokėjo su visais labai gražiai apsieit. Jo tėvai buvo katalikai ir labai mylėjo savo tikėjimą, ypatingai motina mažam Jacques visada pasakodavo apie kunigus Jezuitus, kurie keliavo į pagonų kraštus ir platino krikščionybę. Jacques klausydavo savo motinos apsakymų pakol jis pats užsimanė tokiu but, keliaut į svetimas šalis, į tarpą pagonų ir platint tarpe jų krikščionybę Metai prabėgo, iš mažo vaikiuko išaugo augštas vyrukas ir tapo jezuitų kunigu. Vieną dieną jis atsisveikino savo tėvus, draugus ir pažįstamus ir pasileido keliaut per Atlantiką, į Ameriką Tuose laikuose kelionė buvo labai kėbli ir Jacques tik po kelių mėnesių kelionės atvyko į mažą misionierių sėdybą prie ežero Superior, pustynėse, kur jis buvo paskirtas. Kartą apsibuvęs kunigas Jacques Marquette pradėjo savo darbą su atsidavimu. Pirmiausia pradėjo mokintis kalbą įvairių indionų giminių. Paskui jis pradėjo jiems sakyt pamokslus, kaip Kristus atėjo ant šio pasaulio ir numirė, kad išganyt žmoniją. Indionai klausėsi jo ir per ilgą laiką nesuprato ką tas baltas žmogus, su ilgais drabužiais, nori jiems pasakyt. Jie žiurėjo ir stebėjosi, kada jis vaikščiojo aplinkėse Monitou ir vis kalbėjo apie kokią tai meilę. Jis jiems nesirodė panašiu į kitus baltodžius žmones, kuriuos indijonai pirmiau patiko. Ne išrodė kad jis norėtų ką gaut nuo jų, bet jeigu kur išgirdo sergantį kudikį, tai ėjo kelias mylias ir mėgino suteikt pagelbą su paprastais vaistais. Jis eidavo netik dieną, bet ir naktį, jeigu reikalas atsitiko. Netrukus indijonai pradėjo jam užsitikėt, o vėliau jau pradėjo jį ir pamylėt. Taipgi pradėjo labiau klausytis jo pamokinimų, manydami sau, kad jeigu žmogus dėl savęs nieko nereikalauja, tai trubut kas nors jame yra nepaprasto. Netrukus indijonai ir iš toliau pradėjo rinktis ir klausyt ką jis kalba. Vieną dieną, kada kunigas Marquette buvo savo namelyje, atėjo pas jį trįs indijonai iš Illinois aplinkės, nuo "Didėsės upės." Pasiklausė jo kalbos ir paskui persistatė save ir pakvietė, kad Marcquette keliautų į jų aplinkę.

—Aš negaliu pas jųs keliaut dabar, nes aš negaliu palikt savo vietą—kalbėjo Marcquette, bet vėliau prižadėjo pas juos nukeliaut. Nuo to laiko Marquette pasimelsdavo, kad jam butų galima kada nors atsilankyt ir apsibut tarpe Illinois indijonų. Vieną dieną atkeliavo keliatas baltų žmonių pas kunigą Marquette, tarpe jų buvo vienas vardu Joliet, kuris sakė, buk keliauja laimėt "Dideją Upę." Tas labai patiko kunigui Marquette, nes dabar ir jam kelias atsidarė į tą šalį, kad su jais nukeliaut. Vieną gražų Gegužio mėnesį jų kelionė prasidėjo. Susitaisė valteles, susidėjo daiktus, kokius turėjo, ir išsileido į kelionę. Jie yrėsi ežeru Michigan į didelę įlanką, vadinamą Green Bay, kur atrado apsistojusius indijonus Avizų giminės. Indijonai visi subėgo prie kranto ežero, apstojo baltuosius svečius. Nė vienas su jais negalėjo susikalbėt kaip tik kunigas Marquettte. Ir jis apsakė, kad jie keliauja prie "Didelės Upės." Indijonai klausėsi su atsidėjimu, kad Marquette kalbėjo, bet kada jis nustojo kalbėjęs, indijonai ką nors pradėjo visi kalbėt tarp savęs.

Joliet užklausė Marquetto, ką jie kalba taip smarkiai. Kunigas atsakė, kad jie kalba, jog męs busime užmuštais, jei ten nukeliausime, nes ten randasi laukiniai indijonai. Ir netik laukiniai indijonai, bet ir vanduo pilnas smakų "Didelėje Upėje."

Paskui Marquette atsigrįžo į indijonus ir pradėjo vėl kalbėt, sakydamas:

—Žmonės laukinių Avižų! Baltieji žmonės nesibijo upių smakų dėlto, kad su jais keliauja dvasia iš Monitou.

Paskui atsisveikinę su indijonais, leidosi į tolesnę kelionę, Lapių upe. Kelionė buvo gana skaudi, nes vietomis turėjo nešt savo valtis, nes vandens nebuvo užtektinai, kad galėtų irtis, o kelionė akmenuota, sunkiai atsiliepė ant kojų. Jolieto pasekėjai buvo vienok linksmi, nes jautėsi keliauja kelionę labai svarbę, atrasdami naujas vietas. Kunigas Marquette irgi buvo linksmas savo dvasioje, nes ir jis jautėsi pildąs savo užduotį dėlei Dievo valios, nors nežinojo, ar gyvas sugrįš, ar ne.

Netrukus jie keliavo upe Wisconsin, o Birželio 17 jie dasigavo iki Mississippi upei, su džiaugsmu, kokio niekad nesijautė pirmiau. Per dienas ir per savaites jie keliavo "Dideje upe." Jie pamatė daug įvairių žvėrių, įvairių veislių indijonų ir įvairių paukščių. Kur tik jie atrado indijonų sėdybą, kunigas Marquette sakė jiems krikščionišką pamokslą ir aiškino Evangeliją. Jis pats rašo, sakydamas: "Aš nežinau, ar jie mane suprato, ar ne, bet sėkla pasėta į žemę, su laiku turi išdygt." Kunigas Marquette susitiko su kapitonu Joliet ir davė visokius patyrimus naujų vietų. Nukeliavus žemyn upe Mississippi, kelionė darėsi labai sunki, karštis buvo neapsakomas ir vuodai negalima buvo apsigint. Taipgi išgirdo, kad ispanai yra atkeliavę prie Mississippi įtakos, į jures, ir todėl jie nusprendė grįšt atgal. Nuo kelionės visi pavargo, kunigas Marquette susirgo nuo nepatogaus klimato. Grįždami atgal jie priėjo kaimelį Kaskaskia indijonų, kurie prašė, kad kunigas Marquette pas juos pasiliktų. Bet, kad jis buvo susirgęs ir draugai jo nepaliko, tad prižadėjo sugrįšt vėliau, kada pasveiks. Kada pasveiko ir sustiprėjo, pasiėmė keliatą ištikimų indijonų ir vėl grįžo į kaimą Kaskaskia indijonų. Atėjęs į vietą, kur dabar Chicaga stovi, vėl dručiai susirgo ir negalėdamas toliau keliaut, apsiliko tarpe to krašto indijonų. Čia jam apsibuvus, indijonai klausėsi jo mokinimų ir ėjo iš visų aplinkių pas jį. Jį mylėjo, kada kitų baltodžių neapkentė. Ir kodėl jį mylėjo? Sakoma dėlto, kad jis mylėjo indijonus ir tarnavo jiems iš visos širdies, nenorėdamas juos pavergt ir iš jų pasinaudot, tik tarnavo kaipo Dievo pasiuntinis. Tyrą ir gerą širdį atjaučia ir laukiniai žmonės. Pasveikęs ir sustiprėjęs Marquette pradėjo keliaut pas Kaskaskia indijonus, bet kelionėje vėl apsirgo ir matė, kad jau dienų užbaiga netoli, tad prašė savo ištikimų indijonų, kad jį kraustytų į Kanadą, kur tarpe savųjų žmonių norėjo numirt. Kelionėje į Kanadą kunigas Marquette matė, kad valanda mirties netoli, meldė indijonų apsistot ir pasilsėt. Dėkavodamas jiems už patarnavimą, liepė jiems primigt, sakydamas: "Jeigu aš mirsiu, tai jus pašauksiu." Indijonai sugulė pasilsėt. Kunigas Marquette valandėlę ramiai pagulėjo, paskui pasišaukęs indijonus, gražiai juos atsisveikino ir numirė budamas 38 metų amžiaus. Mirė netoli ežero Michigan.

Nemuno Sunus.

Ypatingi augalai.

Arabijoje yra labai keistų augalų, kurių sėklos užnuodija žmogaus gyvybę. Vietiniai gyventojai jas džiovina ir paskui sumala. Šitie miltai nors mažiausias jų žiupsnelis, nors ir didžiausiam blaivininkui jį sunaudojus, tuojaus ima neramiai juoktis, šokt ir elgtis taip, kaip elgiasi girtas žmogus. Taip kvatot parsieina apie vaalndą laiko, paskui užmiega ir po tulam laikui pabudęs, nieko ne atsimena.

Kiti augalai duoda grudus, turinčius tokias ypatybes, kad jų užvalgius, paskui galima valgyt rugščiausius, ar karčiausius valgius, o tie vis bus saldųs. Ashanti aplinkėse auga vuogos, kurių užvalgius, saldžiosios substancijos jaučiamos labai karčiomis, ir rugščiomis.

Indijose auga medžiai, kurių vaisiai išduoda iš savęs elektros srioves. Net lapus šitų medžių palytėjus nuogu pirštu, per kuną tuojau perbėga elektrikinis šiurpulys.

Brazilijoj auga medžiai, kurie išduoda šviesą, kuri gali but matoma mylios tolumoje, kad ir tamsiausioje naktyje. Esant arti šito medžio, nakties metu, galima skaityt smulkiausią raštą.

Amerikoj yra augalai grybų giminės, kurie iš savęs leidžia augštin šuvius, kurie yra lengvai girdimi žmogaus ausiai. Yra tai smulkųs augalai, žirnio grudo didumo ir iš savęs leidžia nedideles spurgas, kurios lėkdamos į orą, pagimdo balsą, lyg šuvio balsas.

Dr. Berton neseniai sugrįžo iš savo kelionės Indijose ir į Londoną parsivežė nedidelį medelį. Jis patėmijo, kad vietiniai gyventojai skaitlingai lanko tuos medelius, ir nuo jų eina šalin, girti. Tyrinėdamas to viso priežastis, patyrė jis, kad šito augalo žievę prarėžus, teka iš jo skystimas, panašus raudonam vynui, kurio žmogus paragavęs, tuojaus apsvaigsta, kaip kad nuo alkaholio.

Išradimas magiškos lempos.

Senų gadynių apgavikai nebuvo nė kiek savo gabume tolimesni nuo savo įpėdinių, apgavikų musų gadynėje. 1646 m. tulas Athanasius Kircher paskelbė mokslininkams, kad jis išrado aparatą, su kurio pagelba galima ant baltos drobulės rodyt padidintus, kad ir mažiausius paveikslus. Apie savo išradimą jis net parašė knygą "Ars Magna Lucis et Umbrac."

Iš moksliško atžvilgio, Kirchero išradimas ant mokslininkų nepadarė jokio įspudžio. Keli keliaujanti magikai vienok tuomi aprašymu pasinaudodami, sau įsitaisė tokią lempą, su kuria paskui keliaudami po visą šalį, rodė velnio ir spirgančių pragare "dušių" paveikslus, kuriais gazdino kaimų ir mažų miestelių tamsius gyventojus, fanatiškai tikinčius į tuos dalykus, kurie šitų magikų buvo rodomi paveikslluose, su magiškos lempos pagelba. Magikai iš to sau susikrovė didelius lobius, ir tik vėliaus jie neteko pasekmių, kuomet tamsųs žmonės nuspren dė, kad magikai tuos paveikslus rodo su pagelba paties velnio, ir todėl sutarė, juos niekur nepriimt.

—o—

JUOKAI.

Pats nežino.

—Kokios esi tautos?

—Aš pats nežinau.

—Ką tas reiškia?

—Mano tėvas buvo anglas, motina vokietė. Aš gimiau ant amerikoniško laivo, kada jis plaukė grekiškomis jurėmis, po Turkijos vėliava. Tad aš ir pats nežinau, kam aš priklausau.

LIUOSOJI VALANDA.

(Jaunimo skyrius)

KO LIUDI?

Mielasis miškeli! Tu jau vėl pasirengęs esi žiaurias, šaltas žiemos audras sutikt. Niuksai lyg ir apsnudęs, nusiminęs, mąstai. Apie ką? Ar gaila tau lapelių žaliųjų, kurie pučiami šiaurės rudens vėjo, kaip nuo senų šimtmetinių aržuolų, taip lygiai ir nuo jaunų medelių—krumukų, šalnos pakąsti, nuvytę, nubiro ant drėgnos žemės krutinės ir šiandien jau darbininkai grėbsto, kruvosna ir degina. Lapelius, kurie tave, tarytum vainikai puošė ir teikė grožybę.

Neteikia šiadien tokio malonumo apnuogę šakelės, kaip vasaros laike, kuomet, tarytum vainikais, žaliaisiais lapeliais buvo apsigaubę. Nesigirdi tarp jų meliodijų vasaros plunksnuočių svečių, kurie čia jais taip gausiai skleidsdavo čiulbėdami.

Neperseniai dar, buvai puikus, pasipuošęs, pilnas žavėjančios grožybės ir malonų įspudį teikiai kiekvienam į tave atsilankiusiam. Neseniai pilnas gyvybės, pilnas malonios slaptybės ir džiaugsmo...

Dar tik keli mėnesiai atgal, rytmečiais ir dienomis plaukė per tave įvairios meliodijos paukštelių čiulbėsių. Bet šiadien tu jau stovi tarytum apmiręs, niuksai lyg nusiminęs, liudnai užsimąstęs. Neperseniai dar, kuomet pats paskendęs gludėjai vasaros vakarinėj tamsumoje, iki vėlyvos naktelės, paslaptyj žalių lapelių, meiliai šnibždėdavosi besiglamonėjančios jaunuomenės porelės. Kiek slaptybės žodžių, kiek karštų, meiliškų išsireiškimų triško jiems iš krutinių! Kiek meilės saldžių valandų čia buvo praleista, kiek karšto, malonaus jausmo išlieta, ir kiek... šiadieninės moralybės žvilgsniu, ištvirkimo čia klestėta! Tu ant to visko žiurėjai šaltai, paslėpdamas viską gludžioje tavo slaptybėje, nes tau ištvirkimas lygiai kaip ir šiadieniniai dirbtinės musų moralybės įstatymai, nėra žinomi. Tau vien tiktai surėdymas gamtos yra gerai atjaučiamas ir žinomas...

* * *

Niekas amžinai nestovi ant vietos.....

Laikas bėga savo keliu, kaip upės vanduo, viską nešdamas į užmaršos jures kartu, ir perdirba, pakeičia. Lygiai perkeitė ir tavo, mielasis miškeli, išveizdą, su visais malonumais ir žavėjančia grožybe. Šiadien jau nėra tavyje tos slaptybės, to džiaugsmo; nesiranda žavėjančios grožės nė malonaus kvėpejimo. Šiadien jau stovi liudnas, nusiminęs.

Greitai prabėgo vasaros laikas, su juom pranyko ir puikioji tavo grožybė. Nelaukiamai prisiartino šaltos rudens dienos, ir malonųs vasaros vakarėliai persikeitė į nykius, nejaukius ir šaltus. Užklojo šalna žolynus, nuvytė juos, ir pakando žalius medžių lapelius, kurie paputus šiaurės rudens vėjui, nubiro ant drėgnosios žemelės, palikdami nuogas, išsikerojusias šakas. Vasaros plunksnuočiai svečiai, paliovė čiulbėję ir išskrido į šiltesnius kraštus. Ir tos net meilutės porelės, kurių šimtai po žaliu tavo rubu saugias atradę vieteles, tarytum balandėliai burkavosi svajonėmis skrisdami laimingon ateitin, neatsilanko jau šiadien.

Nors šita, staigi, stambi permaina nė kiek nėra nepaprasta, bet kokia ji sujudinanti—įspudinga! Gerai tu atjauti gamtos surėdymą ir žinai, miškeli mielasis, jog ir po šitos šaltosios žiemos vėl pavasaris prašvis, ir tu vėl busi puošnus, pilnas žavėjančios grožybės, džiaugsmo ir malonios slaptybės... Tad kogi šiadien niuksai taip liudnas, nusiminęs? Ar mąstai apie praeitį ar nykias, šaltas, audrotas žiemos naktis?

J. Širšukas.

XII. 2. 21.
Prospect parkas, Brooklyn, N. Y.

KUR MŲS JAUNUOMENĖ?

Kaip tai keista ta jaunuomenės laimė, kiek ant jos yra padėta vilties musų ateinančiam gyvenimui!... Supa, liuliuoja mųs veikėjai savo jaunuomenę, lyg motina kudykį vygėj supdama. Kelkis, kelkis mažytėli, jau saulutė teka, man rankos pavargo jus liuliuot, man galvelę skauda nuo dainavimo jums....

Šaukia ir prašo, dainuoja ir rašo, bet mažai, labai mažai mųs jaunuomenės girdisi. Kasgi čia kaltas? Kame priežastis? Teiraujamėsi, tėmijame iš praeities, dabar ir ateinančią musų gentkartę taip kitas niekas, kaip tik ištautėjimas. Gražių Lietuvos jaunikaičių ir mergelių yra susimaišiusių su kitataučiais: lenkais, rusais, italais ir kitais, kurie pastoja mųs tautos išdavikais, paniekintojais, išgamomis. Mųs dailios jaunuomenės dalis nuklydo ne siauru politikavimu prie rusų žemiško rojaus, kur ne sykį man prisimena senelių papasakojimai, kaip rusai—kacapai kankino musų Lietuvą, kaip jie už mažiausį prasižengimą lietuvio neapkentė, mus spardė, bruko į kalėjimus, Siberiją, katargą, ir nė nuo vienos tautos Lietuva tiek ne nukentė, kaip nuo Rusijos.

Kada tai buvau mažutis Lietuvoj, atsimenu kaip šiadien, kaip mano tėvai pasakojo apie J. Kulubą iš Viecunų kaimo. Baigė 4 klesų mokyklą ir tik dėlto jam nenorėjo duot valdišką darbą, kad jis buvo lietuvis; jam bekalbant, suaugusiam vyrui, ašaros riedėjo. Jis nusišluostęs ašaras pasakė "Gimiau lietuviu ir busiu lietuviu! Bet už darbą save neparsiduosiu."

Ne vieną jau pažįstu ir šioje šalyje, kurs už aklą meilę prarado savo dorą, nekaltą jaunystę nuskurusiam svetimtaučiui. O kaip keista su musų inteligentais, kurie yra vedę svetimtautęs sau už moteris, kuriems pati gamta neduoda ramumo jų gyvenime. Jie tampa žiaurųs, sliapiasi nuo savo artimų draugų, giminių ir tokių tėvų ir motinų atsiliepia nelaimės ant jų kudikių, kurių kiekvienas nukenčia už savo tėvų padarytas klaidas, ateinančiam jų gyvenime.

Mųs jaunuomenė, ne bando pažįnt savo ypatą, jos praeities gyvenimą. Kokią svarbą turi nematoma esybė, kuri tik ateitin lieka permatoma. Stebėtis reikia kaip mųs jaunuomenė per tėvų kaltę, čia, Amerikoj, puola ant žemo laipsnio. Jaunos merginos pripranta prie nešvarių, gatvinių kalbų. Kur jų gražus plaukučiai, puošianti jų skaistybę, kur jaunutis, skaistus veidas, atvaizdinantis nekaltybę? Vietoj to, jau pas jas randasi maišeliai miltų, įvairių plaukuose nešvarių "šunų šarščių." Vėlai naktimis tąsosi šokiuose. Na, o jau žinoma koki ten šių laikų šokiai.... O kaipgi norisi but jau ir mama... Nėr žiurėta koks jis yra, bile tik gauna vyrą.

Tad kur mųs jaunimas?

Prie tanciaus, ir bažnyčioje prie ražančiaus.

J. Žukauskas.

—o—

LIETUVOJ KARĖS METU.

Žalios girios, lygios lankos,
Margi dobilėliai,
Ten nuliudę, nusiminę,
Lietuvos berneliai.
Čerška barška, plieno kardai,
Lietuvos šalelėj,
Ein staugdamos švino kulkos,
Pro brolių galveles.
Saulė teka, diena švinta,
Skaisčiai žiburiuoja,
Musų broliai dėl liudnumo,
Daineles dainuoja:
"Ir sustojom šalia Vilniaus,
"Netoli kaimelio,
"Uždainavo linksmą dainą,
"Lietuvos mergelės:
—Sudiev jumis, jauni bernužėliai
—Ilgai nes'matysim,
—Kaip sugrįžšit iš karužės,
—Didvyriais vadinsim.
Karininko dailus žirgas
Kojoms žemę ardė,
O musų jauni kareiviai
Tėvynę atgimdė.
Šoko smarkiai iš netyčių,
Į priešo groryčią:
"Neikit daugiau, jųs pagonai,
"Nes musų vienybė—
Šauja, pjauja kalavijais,
"Daug kraujo tekėjo,
Ir paliokų visi džiaugsmai
Su vėjais nuėjo.
Męs paliokų kelis šimtus
Ant vietos padėjom,
Paskui visi susirinkę,
Į pulką suėjom.
Garbė Dievui ant aukštybių,
Už musų narsumą,
Męs dabar jau nusimesim
Nuo savęs sunkumą.

Jauna Krutinė.

Foreign Language Information Service

PILIETYSTĖ

— Arba —

KAIP TAPT SUV. VALSTIJŲ PILIEČIU.

(Tąsa)

umber ..... street, ...city (town)..... State (Territory or the District of Columbia) having applied to be admitted a citizen of the United States of America pursuant to law, and the court having found that the petitioner had resided continuously within the United tates for at least five years and in this state for one year immidiately preceding the date of the hearing of his (her) petition, and that said petitioner intend to reside permanently in the United States, had in all respects complied with the law in relation thereupon ordered by the said court that.....he be admitted as a citizen of the United States of America.

In testimony whereof the seal of said court is hereunto affixed on the..... day..... of ....., in the year of our Lord nineteen hundred and..... and of our independence the.....

(Official character of attestor)

.....

STUB OF CERTIFICATE OF NATURALIZATION.

No. of certificate..... Name..... age..... Declaration of intention volume..... page..... Petition, volume....., page..... Name, age, and place of residence of wife..... ....., Name, ages, and places of residence of minor children..... Date or order, volume....., page.....

(Signature of holder).....

(Lietuviškas vertimas)

Naturalizacijos Certifikatas.

Numeris..... Peticija, knyga..... puslapis..... Galas, knyga..... puslapis.....

(Laikytojo parašas).....

Laikytojo ypatiškas aprašymas: Amžis..... augštis, ..., spalva.....; veido spalva ....., akįs.....; plaukai..... kiti ypatingi pažymėjimai..... Vardas, amžis ir gyvenimo vieta moters..... ..... Vardai, senumas ir gyvenimo vietos nepilnamečių vaikų,..... ....., ss:

Lai bus atmintą, jog per .....teismo .....posėdį, laikytą..... ant ..... dienos ..... mėnesio..... metais,..... (vardas) kuris (i) prieš jo (jos) naturalizacijos buvo pilietis arba pavaldinis..... dabar gyvena po numeriu....., ...gatvė ..... miestas, ... valstija, pa prašęs priėmimo kaipo Amerikos Suv. Valstijų pilietis, pagal tiesas, ir teismas radęs, jog prašytojas nuolat gyveno Suv. Valstijose per, mažiausia, penkis metus, ir šitoj valstijoj vienus metus po išklausymo prašymo (pirmų popierų) dienos ir jog minėtas prašytojas ketina nuolatai apsigyvent Suv. Valstijose ir visais atžvilgiais sutiko su įstatymais kaslink to, ir jog..... jis turėjo tiesą but priimtu, tuomi to teismo buvo įsakyta, jog..... jis butų priimtas kaipo Amerikos Suv. Valstijų pilietis.

Paliudijant, to teismo antspauda prie to pridėta .....d.,..... mėn, ...metais.

.....

(Liudytojo oficiališkas vardas)

NATURALIZACIJOS CERTIFIKATO GALAS..

Certifikato numeris..... Vardas..... amžis....., Declaration of Intention knyga ..... puslapis..... Peticija, knyga ..... puslapis....., Vardas, amžis ir gyvenimo vieta pačios ..... Vardai, senumas ir gyvenimo vietos nepilnamečių vaikų....., Įsakymo data. knyga....., puslapis.....

Laikytojo vardas.....

Atidarytame teisme, prieš teisdarį, prašytojas ir jo liudytojai iškvosti.

Paskutiniame teisme ištyrinėja prašytojo pažintį angilškos kalbos ir kaikuriuos svarbiausius klausimus kaslink pradžios, istorijos, įstatymų ir konstitucijos Suv. Valstijų. Kiekvienas kvotimas nevienodas, bet jeigu prašytojas apsipažinęs su sekančiais klausimais, jis žinos beveik visus atsakymus.

Ištyrinėjimas yra:

1. Tavo gyvenimo vieta.
2. Tavo morališka ypatybė.
3. Ar tiki į konstitucijos principus.
4. Tavo apsipažinimą su Suv. Valstijoms ir jų constitucijos pamatiniais faktais.
5. Tavo apsipažinimas su pamatiniais faktais apie miesto, valstijos ir federališkos valdžios

Per paskutinį kvotimą dėl pilnos pilietystės teismas išklausinėja prašytoją. Kai kada klausimai mainosi, bet sekanti klausimai ir atsakymai maždaug įima viską, ką išklausinėtojas galės klaust. Apsipažinęs su sekančiais klausimais norintis gaut pilną pilietystę, turės gerą supratimą, koki klausimai bus jam duoti ir koki atsakymai reikalauti. Daugelis iš sekančių klausimų buvo statomi.

Apie Įstatymus.

1. Klausimas: What form of government has the United States? (Kokią valdžios formą turi Suvienytos Valstijos?)

Atsakymas: A Republican form of government. (Republikonišką.)

2. Kl. What is a Republican form of government? (Kas tai yra Republikoniška valdžios forma?)

Ats. It is one whereby the people of that government rule. (Tik viena, kuria, žmonės patįs valdo.)

3. Kl. In what manner do the people rule? (Kokiu budu žmonės valdo?)

Ats. Through their chosen representatives. (Per savo išrinktus atstovus.)

4. Kl. What is the basis of the American form of Government? (Kas tai yra pamatas amerikoniškos valdžios formos?)

Ats. The Constitution. (Konstitucija.)

5. Kl. When was the Constitution of the United States adopted? (Kada Suv. Valstijų konstitucija buvo užgirta?)

Ats. September 17, 1787 by Convention, and ratified in 1789. (Rugs. 17, 1787 per suvažiavimą, ir užtvirtinta 1789 m.)

6. Kl. Who made the Constitution? (Kas padarė konstituciją?)

Ats. The representatives of the thirteen original states. (Atstovai trylikos originališkų valstijų.)

7. Kl. What is the Constitution? (Kas yra konstitucija?)

Ats. It is the highest law by which the country is governed. (Yra augščiausias įstatymas, pei kurį šalis valdoma.)

8. Kl. What is the United States? (Kas tai yra Suv. Valstijos?)

Ats. It is a confederation of forty-eight states. (Tai konfederacija (sąryšis) keturiasdešimts aštuonių valstijų.)

9. Kl. In how meny parts is the government of the United States divided? (Į kiek dalių Suv. Valstijų valdžia padalinta?)

Ats. It is divided into three parts: Legislative, the part that makes the federal laws, and is colled Congress; the Executive, which enforces the laws; the Judical, which interprets the laws. (Į tris dalis: įstatymdavystės dalis, kuri sudaro federališkus įstatymus ir vadinasi Kongresas; egzakutyvinė dalis, kuri įstatymus pildo, ir teisdarystinė, kuri išaiškina įstatymus.)

10. Kl. Where are the United States laws made? (Kur Suv. Valstijų įstatymai sudaroma?)

Ats. At Congress, in Washington, D.C. (Kongrese, Washingtone, Koliumbijos Distrikte.)

11. Kl. Of how many parts is Congres composed? (Iš kiek dalių kongresas susideda?)

Ats. Two: The House of Representatives and the Senate. (Dviejų: Atstovų Buto ir Senato.)

12. Kl. How is the number of representatives for each state determined? (Kaip atstovų skaitlius iš kiekvienos valstijos nuspręstas?)

Ats. According to the population. Each state is divided into congressional districts, from each of which there is one representative. The population is determined by Congress after each national census. (Sulyg gyventojų skaitliaus. Kiekviena valstija padalinta į kongresinius apskričius, ir kiekvienas tokis apskritis turi vieną atstovą. Kongresas nusprendžia gyventojų skaitlių po kiekvienam šailes censui.)

13. Kl. How are members of the House of Representatives elected? (Kaip atstovų Buto nariai išrenkami?)

Ats. By direct vote of the people. (Žmonių tiesioginiu balsavimu.)

14. Kl. For how long a period is a member of the House of Representatives elected? (Kaip ilgam laikui Atstovų Buto naris išrinktas?)

Ats. For two years. (Dviem metam.)

15. Kl. For how long a term is a U. S. Senator elected? (Ant kiek laiko Senatorius išrinktas?)

Ats. For Six years. (Šešiems metams.)

UŽSISTELIUOK ŠENDIE.

Nauja didelė daktariška knyga, pirmutinė šios rušies lietuvių kalboje: LYTIES MOKSLAS arba visokias slaptaisias ligas ir lyties klausimą. Labai žingeidi ir pamokinanti knyga, kuri privalo rastis kožno lietuvio namuose. Parašė Dr. A. J. Karalius. Šita knyga yra išleista del vyrų, moterų ir merginų, bet uždrausta parduoti vaikams. Nurodimai ir paveikslais patikrinta, kaip daugelis žmonių kenčia sopulius (slaptųjų ligų pasekmes) per nežinojima lyties klausymo. Nusipirk šia knyga ir žinosi kaip apsisaugoti nuo šimtų ligų. Kaina su prisiuntimu.....$6.25

GAMINIMAS VALGIU ir namų prižiūrėjimas. Sutaisė Amerikos Lietuvaitė. Labai naudinga ir reikalinga knyga del namų šeimininkių kurios nori gaminti skanius valgius. Šimtai receptų kaip kepti, virti įvaires mesas ir t. t. ir t.t. Kaina.....$1.50

DAKTARAS NAMUOSE. Naudinga knygelė kožnam, kuris nori buti sveikas. Teipa šimtai receptų, kaip susirgus gali namie pasigydinti. Paranki kišeniuje nešiotis, tvirtai apdaryta. Kaina.....$1.00

LIETUVOS VYTIS, labai puikus paveikslas papuošimui kambario kaipo lietuviui savo tėvynės herbu. Kaina.....$1.00

Popiera laiškams su apskaitymais—pavinčevoncims į Lietuvą rašyti, tuzinas.50c

Kam reikalingi vaistai, o negaunate arti, rašykite man, nes mano oilsas yra prie lietuviškos aptiekos.

Užsisakant knygas, kartu reike prisiųsti ir pinigus adresu:

M. J. DAMIJONAITIS

4559 S. Hermitage Ave., Chicago, Ill.

Severos Gyduoles užlaiko šeimynos sveikatą

Kosulys ir persišaldymas.

Šiam laike metu, kosulys ir persišaldymas viešpatauja tarp suaugusiu ir vaikų. Jeigu neatkreipus atidos, jie gali sukelti yvairias pavoingas ligas. Prašalink nedoras pasėkmes nuo persišaldymo, imdamas Severa's Cold and Grip Tablets (Severo Plyškelies nuo Persišaldymo ir Gripos). Kaina 50c.—Greitą pagelbą nuo kosuli duoda

Severa's Cough Balsam

(Severo Balsamas nuo Kosulį). Jis palengvina erzinimą, paliuoso skreplius, sustabda kosulį, padara kviepavimą lengvą ir pagelba gamtai sugrąžinti normališką stovį. Didesni bonkutė 50 centai. mažesni 25 centai. Visose Aptiekose.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

Skaitykite ir platinkite "Amerikos Lietuvį"

Darbininko Draugas

PAIN-EXPELLER

Vaizbaženklis užreg. S. V. Pat. Ofise.

Garsus per daugiau kaip 50 metų.

Ženyk Ikaro (Anchor) Vaizbaženklį

PLUNKSNOS GERIAUSIO IŠDARBIO nuo $2.75 iki 10 dol. ir augščiau. Jei norėtum vienos, rašyk pas mus. Jeigu nori vieną gauti dovanų, gauk mums 5 skaitytojus del "Am. Lietuvio." Atsivesk 5-kis "Po Medžiu" apturėsi gražią plunksną.

"AMERIKOS LIETUVIS," 15 Millbury St., Worcester, Mass.

Kur galima gauti "Amerikos Lietuvis."

Kiekvieną savaitę galite nusipirkti už 5 centus "Amerikos Lietuvį" šiose vietose:

AMSTERDAM, N, Y.
M. J. Mikenas, 235 E. Main St.

ATHOL, MASS.
A. J. Gailjunas, Lithuanian Store.

BALTIMORE, MD.
J. Chipurna, 20 S. Greene St.
Liet. T. Knygynas, 851 Hollins st.
M. J. Pilipavich, 437 So. Paca st.
A. Ramoška, 514 W. Saratoga st

BOSTON, MASS.
L. B. Reinherz, 84 Salem st.
Jul. Rottenberg, 260 Hanover st.
Palonia Exch. Corp., 37 Cross St.
J. Urbonas, 877 Cambridge st.
C. S. Boben, 705 Main st.

CLEVELAND, OHIO.
"Dirvos" Adm., 7907 Superior ave.
P. A. Szukys, 2348 St. Clair ave.

BRIDGEPORT, CONN.
H. Slavin. 24 Railroad ave.
J. S. Stanaitis, 428 S. Main st.

LAWRENCE, MASS.
Dom. Gavulis, 2, Haverhill St.
L. Jankauskas, 70 Lawrence st.
A. F. Wmeetra, 87a Haverhill St.

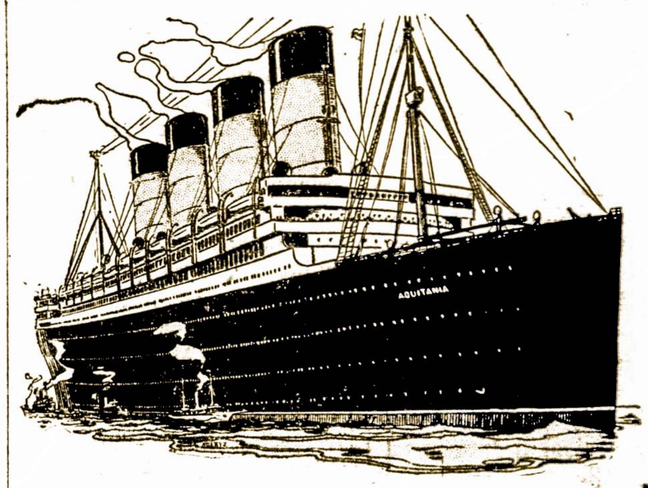

PINIGŲ KURSAS KASDIEN DIDINASI!

Pakol kursas dar žemas, pasinaudokite, siųskite pagelbą savviemsiems.

Šiadien kursas $8.00 už 1000 auksinų.

Siunčiant dideles sumas, duodame speciališkai žemą kainą. Pinigus pasiunčiame pagal dienos kursą.

M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury St., Worcester, Mass.

NAUJOS KNYGOS

UKININKYSTĖ.

Kurioje rasite naudingus pamokinimus kaip vest ukę, kaip išdirbt žemę, kaip kada ir kokius javus yra geriausia sėt, kaip gamint trąšas, kaip tręšt dirvą, ir daug kitokių naudingų pamokinimų, ypač naujiems ukininkams. Knygelė turi suvirš 120 puslapių. Jos kaina tik 50 centų. Ji reikalinga kiekvienam, kurs užsiima ukininkavimu. arba ketina užsiimt.

"DOROS SARGAS"

TEATRŲ LOŠĖJAMS

Vaizdelis iš baudžiavos laikų, drama trijuose aktuose, parašyta V. Nagornoskio. Kaina 50 centų.

Prasidėjus rudeniui, teatrų lošėjai norės ką nors naujo pastatyt. "Doros Sargas" kaip tik gali but pasekmingai lošiamas. Reikalauja 10 aktorių ir keleto padėjėjų. Knygeiė turi 90 puslapių. Rašykite:

M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury St., Worcester, Mass.

BALTIJOS-AMERIKOS LINIJA 9 Broadway, New York, N.Y.

TIESI KELIONĖ į LIETUVĄ

PER HAMBURGĄ, PILIAVĄ ARBA LIEPOJŲ

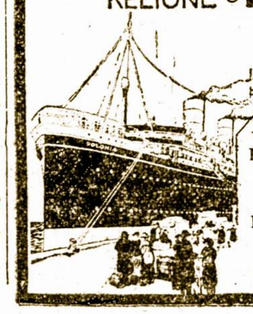

Važiuokite visi parankiu ir TIESIU KELIU!

Lietuviai važiuojanti į Piliavą aplenkia Lenkų juostą (karidorių)

VISA TREČIA KLIASA PADALINTA Į KAMBARIUS 2-jų, 4-rių, 6-šių ir 8-nių lovų.

ESTONIA išplauks SAUSIO 11, 1922
LITUANIA " VASARIO 1, 1922

Trečios Kliasos kainos į:
HAMBURGĄ $103.50—PILIAVĄ $106.50 — LIEPOJŲ $110.—

Delei laivakorčių ir žinių kreipkitės prie savo agento.

UNITED AMERICAN LINES INC. JOINT SERVICE WITH HAMBURG AMERICAN LINE

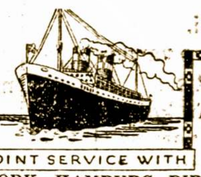

NEW YORK—HAMBURG, DIRECT

Trumpiausi susisiekimai su visoms Centralinės Europos prieplaukoms.

LAIVAI IŠPLAUKIA KAS KETVERGĄ NUO PIER 86, NORTH RIVER, 46th ST., NEW YORK, KAIP 12.

"MOUNT CLAY" ..... "HANSA"
"MOUNT CARROLL" ..... "BAYERN"
"MOUNT CLINTON"- "WUERTTEMBERG"

Specialiai valgomieji ruimai, rukymui rumai, sėdėjimui ruimai ir pasivaikščiojimui dėniai, visas tas patvarkymas trečios klesos pasažieriams.

Ruimai su 2, 4. ir 6 lovoms ant šių visų garlaivių. Specialiai traukiniai laukia Cuxhaven su lietuvių perkalbėtojais. 275 svarus bagažo veža dykai iki rubežiui. Naujosios Anglijos Generalis Pasažierinis Agentas:

J. ROTTENBERG, INC., 260 Hanover St., Boston, Mass.

39 BROADWAY, NEW YORK.

SUGRĄŽINKIT LINKSMAS DIENAS!

SUGRĄŽINK ATGAL DRAUGIŠKUMĄ, MEILĘ, DAINAS, MUZIKĄ IR ŠOKIUS, TŲ LINKSMŲ DIENŲ, KURIOS JAU PRAĖJO...

Įsigyk GRAFONOLĄ, kuris palinksmins jusų namus. Lietuviški Rekordai, padaryti Lietuviškų artistų: dainos, monologai ir muzika.

Musų krautuvėje randasi didelis pasirinkimas REKORDŲ ir mašinų. Iš kitų vietų lietuviai norinti įsigyti Grafo- rašykite mums, reikalaukite katalogo, pridėjus savo adresą nolą arba lietuviškų rekordų. ir už 2c. stampą, adresuojant:

M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury St., - Worcester, Mass.

"AMERIKOS LIETUVIS" ATLIEKA SPAUDOS DARBUS.

LAIVAKORTES LIETUVON

Kelione per Jures

KAINOS LAIVAKORČIŲ:

Į ANTVERPĄ	$100.00
Į ROTTERDAMĄ	$100.00
Į BREMENĄ	$102.50
Į HAMBURGĄ	$102.50
Į DANCIGĄ	——
Į PILAVĄ	$105.50
Į LIBAVĄ	$106.00
Į RIGĄ	107.00
Į REVELĮ	108.00

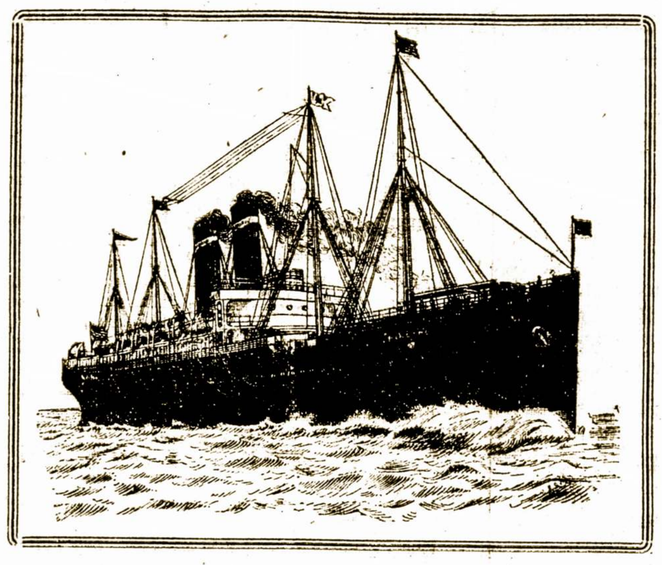

Kas žadate keliaut į Lietuvą dabar arba ant pavasario; kas norite parsikviest savo pačias, vaikus ar tėvus, brolius, seseris, kreipkitės pas mus, gausite geriausį patarnavimą.

M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury St., Worcester, Mass.

Kas tik norite keliaut į Lietuvą, kreipkitės pas mus, nežiurint kur esate, mes geriausia jumis patarnausime ir gražiai iš namų išrengsime į kelionę. Kelionėje busite prižiurėti musų stočių New Yorke, Berlyne ir Kaune. Rašykite pas mus, klausdami informacijų kaslink kelionės Lietuvon.

M. PALTANAVIČIA. 15 Millbury Street, Worcester, Mass.

TEISMO KOMEDIJA.

Teisėjas: Kaltinamasis, kaip vadiniesi?

Kaltinamasis: Kaip aš pats save vadinuosi, tas šiadien nieko nereiškia ir nesvarbu; svarbu, kuom teisėjas mane pavadins.

Teis. Čia juokus nekrėsk, nes teismas nėra skirtas tavo juokams.

Kalt. Tyli.

—Kaip tavo vardas?

—Spirgaitis.....

—A, matai, koks bjaurus vardas! O už vogimą laukuose jau du kartus buvai baustas. Ką dabar pasakysi?

—Nieko. Laukui didelės baudos, tai viskas.

—Kodėl taip?

—Nes bijausi bedarbės, bijau bado, šalčio, pragyv.....

—Nutilk! Ką čia niekus plepėsi!? Ar žinai kas yra teismas ir kaip teisme turi elgtis?

—Tyla.....

—Aš turiu tiesą tave nubaust sulyg teisybės įstatymų ir nuo jų tu ne išsisuksi. Dabar pasakyk man aiškiai, ko, ir kaip daug pavogiai iš kunigo dirvos?

—Du akmenis.....

—Ką?!! Aš tau sakiau, kad čia juokų nekrėstum, nes čia yra teismas, o ne juokams vieta. Supranti? Sakyk ką pavogiai iš kunigo dirvos?

—Nieko daugiau. O gal butų geriau, jeigu prisipažinčia prie žmogžudystės? Ką aš gaučia už tai?

—O! Ir žmogžudis esi!? Žmogžudžius visus smerkiu pakorimui, o kaip kada amžinam kalėjimui.

— Tai butų labai gerai, nes turėčia amžiną užlaikymą ir daugiaus savo gyvenimu nereikalaučia rupintis.

—Tai sakyk, greičiau, ką užmušiai?

—Aš užmušiau keturis kaimiečius.

—A, tu žmogžudi! Laukia tavęs užtai didelė bauda. Tuojaus imu dalyką ištyrimui. Sakyk, kada juos užmušiai?

—Bus jau keli metai.

—Kur užmušiai?

—Apydaužų kaime.

—Ką ten veikiai?

—Aš ten tarnavau.

—Pas ką tarnavai?

—Pas 107.

—Kas tas 107? Dvarponis, ar fabrikantas?

—Kareivis.

—Ką? Nesuprantu. Sakyk, kas tas 107?

—Pulkas.

—Ne išjuok teismą!

—Aš visai nesijuokiu.

—Už ką užmušiai tuos kaimiečius?

—Už nieką.

—Ką jie tau padarė?

—Nieko.

—Tai kam juos užmušiai, tu, niekše!?

—Nes man buvo liepta.

—O! Taip!? Nu tai kitas dalykas. Tai esi pagirtas žmogus ir tuomi privalai didžiuotis.

—Taigi, o ar man nebus už tai amžinas kalėjimas?

—Už pavogimą nuo kunigo Brudaičio lauko poros akmenų, nuteisiu tave 22 valandoms pasėdėt kalėjime, ir paskui eik ir daugiau nevogk.

Sveikas gyvenimas.

—Ar ši vieta yra sveika žmogaus gyvenimui?

—O, taip, ir labai, nes kaip aš seniai atmenu, tai čia tik du žmonės numirė; vienas jų buvo gydytojum, antras graborium.

—O kokia liga jiedu mirė?

—Badu.

Federal Council Commission onthe church and social service.

BAŽNYČIOS PRIVALUMAS INDUSTRIJOJE.

Darbininkų sekmadienio pamokslas.

Šio Darbininkų Sekmadienio pamokslas yra nustatytas prieš vargo ir nesusipratimo pagrindus. Kraštas užpildytas bedarbiais. Gal but vienas ketvirtdalis gyventojų pastatytas pavojui ir susirupinęs. Tukstančiai samdytojų susiburę laiko industrijas diena iš dienos. Darbininkas kovoja už pagrindinę tiesą ir kolektyvį (bendrą) veikimą ir dargi kovoja su dideliu nepasisekimu. Laisvė kunigijai reikšt Dievo žodį apie socialius reiškinius ir pritaikyti jį sulyg jų pačių sąžiningo įsitikinimo aštriai draudžiama. Dargi net paprastos piliečių tiesos turėt laisvą žodį ir susirinkimus daugelyje vietų užginta.

Tokiame šturmuojančiame laike, kaip kad dabar yra, bažnyčiai butų lengva laikytis nuo industrialių klausimų nuošaliai. Taipgi apsirubežiuot tarytum butų išmintingas daiktas. Tačiau užduotys nejieškot lengvo daikto arba kelio, bet laikytis savo pareigos. Dėl žmonių sąryšio - santikių vieno prie kito ekonominėje ir industrialinėje viešpatyjoje, lygiai kaip ir kitose gyvenimo dirvose, Bažnyčia privalo jieškot ir pareikšt Kristaus mintį-mokslą. Šitą darant ištikro mus šaukia prie gilaus padumojimo ir nusižeminimo, bet taip pat ir prie drąsos ir tikybos.

Kada pamokslininkas kalba apie žmogaus bendrijas industrijoje, tai tuo dar nenorima patarti inžinieriui bei prieveizdui apie tvarkymo sistemą bei mašinos veikmę. Tuo vien tik mėginama pritaikyti Bibliją žmonių santykiuose darbo pasaulyje. Negalime tvirtai tikrint, kad pamokslininkas galėtų turėti taip gerą nusimanymą apie tuos dalykus, kaip kad inžinierius. Mašinų mechanizmas, pirkimas, pardavimas, pinigai—tai dalykai, apie kuriuos kunigas tik Tačiau asmenų giminingumas—santikiai vieno prie kito yisada yra moralis ir religinis klausimas ir todel neišvengiamas pamokslininko dirvoje.

Butina Bažnyčios pareiga yra ta, kad žmonės vedus prie doraus ir kilto gyvenimo. Bet atpirktas gyvenima yra atpirktas visuose santykių atžvilgiuose. Ekonominiai ir industrialiai faktoriai, kurie lemia vyrų ir moterų gyvenimą ir gelbsti jį padaryti tokiuo, kokį dabar mes turime, turi gana daug rupėti ir pačiai Bažnyčiai. Industrialis veikimas, kuris varžo ir naikina žmogaus kuną bei dvasią, yra toksai pat didelis religijai priešas, kaip ir svaiginantys gėrimai. Bažnyčia negali nutylėti prieš pirmąjį taip pat, kaip ir prieš antrą.

Ne tiktai tą, bet Bažnyčios čarteris, gautas tiesiai iš Viešpaties, reikalauja, kad jinai išguldinėtų Dangaus karalystės įsakymus. Jėzus išsireiškė apie tą Dangaus Karalystę, jog jinai yra kaip mielės tešlon įdėtos — ji dirba kol visa "tešla" išsikels. Nesiranda žemės kąsnelio, kuriam Jėzus butų nepritaikęs savo mokslo. Bažnyčia, kuri tesinaudoja dalimi Jėzaus įsakymų, nėra bažnyčia, galinti suteikti pasauliui geresnį gyvenimą. Bažnyčia, kuri pasitenkina pripažinti Kristaus mokslui ribas, yra apgalėta Bažnyčia.

Krikščioniški principai, kurie turi but pritaikinti prie industrijos.

Mažiaus randasi trys Jėzaus moksle pamatiniai principai, kuriuos Bažnyčia privalo pritaikyti prie industrijos. Jeigu mes neišmoksime industriją tvarkyti prisilaikant tų pamatinių principų, Dievo Karalystė negalės viešpatauti šiame moderninės industrijos pasaulyje.

1. Žmonės privalo gyvent kaip broliai.

Kad vienas ir tas pats Dievas yra visiems žmonėms, ir kad todel žmonės turi kaip broliai gyventi, yra patsai pamatinis Jėzaus mokinimas. Paprastesnėms, socialėms ir biznio draugovėms to mokinimo derinimas išsykio aiškiai pramatomas. Krautuvės laikytojas ir raštininkas, ukininkas ir jo samdytinys, šeimyninkė ir jos tarnaitė, neturi, apart savo noro, jokių kliučių, kurios juos stumtų nuo krikščionybės. Tačiau tarp keliolikos šimtų turto palaikytojų iš vienos pusės ir keliolikos tukstančių alginių darbininkų iš antros pusės draugiškumas yra taip tolimas, kad atsakomybė, kurią brolybė neša yra taip kebli, o vienok labai retai į tai žiurima rimtai. Didelių industrijų valdytojų tankiai pavartojama tokia politika, kuri butų neįsileidžiama, jei pilnas žmoniškumas staigu ateitų jų mintin.

Industrijos palaikytojai reikalauja savo nusamdytų prieveizdų, kad pastarieji pirmų pirmiausia ir pagrindiniai žiurėtų pagamniti jiems pelno. Direktoriai nagrinėja rekordus (užrašus), bet retai kada aplanko pačią dirbtuvę. Pprastai žmonės ir materiolas imami kartu, tartum kokie daiktai: darbininkas perkamas rinkoje, kaip ir daiktai ir tuo pražudoma asmeninė lygybė mechaniškoje sistemoje. Demokratiniai tvarkymai didelėse industrijose, dar neįprato atnaujinimo ankstyvo samdytojo ir samdinio bičiulystės. Tokia bičiulystė negalima didelėse dirbtuvėse. O kad kur ir tikrai butų ji palaikoma, tačiau anaip toli negalima užtikrinti, kad čia butų sąžiningas ilgimasi. Demokratija, teisingai pasakius, reikalauja, kad kiekvienas induvidualas reikštų savo pasauležvalgą ir kad savo noru galėtų lemti. Tikrai apeina tas, kad darbininkų gyvenimo padėtis butų pirma imama domėn, o ne kad jie butų šaukiami pirmais vardais, kad tuo parodžius neva draugiškumą. Bet kur galima įdėti asmeninį draugiškumą į tarpą samdytojo ir samdinio, ten žmoniškumas yra daug augščiau pastatytas. Mažai kas domėjasi, kad sulig padavimo vėliausių skaitlinių, daugiau kaip vienas trečdalis fabriko darbininkų Amerikoje tebėra samdomi dirbtuvėsna, turinčiuosna mažiau kai šimtą darbininkų. Tų mažų skaitlių darbininkų samdytojai gali daugiau pasinaudoti iš darbininkų, kuomet jų draugiškumas kur kas artimesnis.

Industrialiam amžiuje negali buti tikros brolybės, jeigu nėra brolybės industrijoje. John D. Rockefeller, Jr. teisingai pastebėjo: "Ištikrųjų mums, amerikiečiams, nėra reikalo reikalauti demokratijos valdžioje, kuomet mes praktikuojame autokratiją industrijoje." Tos pačios svarbos dalykas buvo pastebėtas vieno sekmingiausio darbininkų darbuotojo. Jisai pastebėjo, jog prie politiškos pilietybės reikalinga pridėti ir industrinę pilietybę. Politinė demokratija veda prie industrialės demokratijos, nes tauta mokama mokyklose, bažnyčiose ir valstijoje demokratinių santykių neišvengiamai įneš tuos pačius principus ir į industriją. Augantis žmonijos susipratimas ir darbininkų atsakomybė veda į tą pačią pusę. Daugiau jau nebegalima pasitenkinti samdytojų autokratija dirbtuvėje, lyginai kaip ir autokratiškoje valstijoje. Sauvalis valdymas veda prie klasinės karės, kuri yra priešinga krikščioniškiems principams, lygiai kaip bile kokia kita karė.

Demokratija industrijoje privalo buti įvesta skubiai ir prie to jau tolydžio artėjama. Tos idėjos pripažinimas nepririša nė vieno prie nei kokios socialės teorijos bei programos. Bendras samdytojų veikimas su darbininkų unijomis yra išreiškimas demokratinės idėjos, tą patį reiškia ir įvairiose formose darbininkų atstovai dirbtuvių tarybose. Taigi demokratinės formos kooperacijos, kurioje darbininko santykiai su dirbtuve yra panašus į miesto susirinkimo bei šeimynos. Tokią santykių formą išvystyti gana lengva ir tas galima be jokio pakenkimo gyviems darbininkų interesams, kurie priklauso nuo jų pačių organizacijos reguliarių formų. Taip pat galima ir užtikrinti tikrą draugiškumą tarp samdytojo ir samdinio. Toksai draugiškumas demokratingam valdyme gali eiti be ribų, jeigu žmonės, turintys su tuo reikalo, to geidautų.

(Daugiau bus)

VIETOS ŽINIOS

Babickaitės vakaras. Jau praėjo artistės Babickaitės lauktasis vakaras, kurs įvyko 29 d. Gruodžio, Lietuvių salėje. Programas susidėjo iš lošimo ir dainų. Programo išpildyme dalyvavo pati dailininkė Babickaitė, jai prigelbstint aušreliečiams ir So. Bostono gabijiečiams. Aušreliečių dalyvavo B. Mingilas, J. Rauktytė ir F. Skliutas. Iš Gabijiečių buvo atvykę J. Jankauskas ir Sandaros sekretorius Paulauskas. Lošta buvo trįs vaizdeliai: "Peteliškės," "Kerėjimo balsai" ir "Alkanas Jonukas." Viskas išėjo labai gerai, lošikai savo užduotis atliko pavyzdingai. Ypač artistė Babickaitė parodė savo gabumą kaipo tikra scenos žvaigždė. Ji atvaidino tris skirtingas roles ir kiekvienoje jų pasirodė tikra artistė. Jos judėjimas, mina, kalba ir mažiausias krustelėjimas buvo taip naturališki, kad net norisi pasakyt, jog ji savo gabumu yra pergera musų klesos žmonių publikai. Galiaus ji padainavo keturias daineles: tris lietuviškai ir vieną rusiškai. Jos balsas yra tikrai žavėjantis, ir juomi pasigerėjo kiekvienas šiame vakare atsilankęs.

Publikos atsilankė biski daugiau poros šimtų. Butų galbut buvę daugiau, bet tą vakarą ūmai pakilęs šaltis, daugelį lietuvių sulaikė. Pasekmėmis, kiek girdėta, vakaras pelno davė mažai, daugiau 40 doliarių. Permažai.

Iš čia artistė Babickaitė iškeliavo į Montello suruošt savo vakarą, o iš ten, rodosi, keliaus į Connecticut valstiją ir galbut pasieks Philadelphiją. Patartina lietuviams visur jos vakarus skaitlingai lankyt ir pasigėrėt jos gabumais.

V. Kudirkos pagerbimas Kaip kas metai, taip ir šiuosmet aušreliečiai turėjo vakarą savo kambariuose, kad pagerbt malonios atminties musų gerbiamą didvyrį Vincą Kudirką. Vakaro programas susidėjo iš tam tikros paskaitos, trumpai peržvelgiančios velionio Kudirkos gyvenimą ir darbus, iš dainų, skambinimo piano, duetų, deklemacijų ir solo. Apart aušreliečių, dalyvavo daug ir pašalinių.

Rengiasi prie tautos šventės. Vietinės lietuvių draugijos jau rengiasi prie paminėjimo lietuvių tautos šventės, paminint Lietuvos neprigulmybės dieną, 16 d. Vasario. Programas šitos šventės dar nėra suruoštas, nes dabar dar tik registruojama draugijos, kurios prisidės prie rengimo. Tautiškos draugijos jau visos užsiregistravo, prie jų prisidėjo ir tulos bažnytinės, tik dar ne visos. Rodosi jau prisidėjo šv. Jurgio, šv. Liudviko ir šv. Kazimiero.

Dvi republikos. Kažinkas praminė Worcesterio ir So. Bostono lietuvių kolionijas republikomis, o pirmiausiu So. Bostone gyvenusį A. J. Gotautą, dabar gyvenantį Worcesteryj ir dirbantį prie "A. L." adminsitracijos, pavadino So. Bostono republikos ambasadorium Worcesterio republikoj. Na ir dabar šitos dvi "republikos" veikia viena kitai ne apsileisdamos. Worcesteriečiei susitarė 21 d. keliaut į Bostoną ir ten nusivežus (maiše?) parodyt savo "Dvikojį katiną," o So. bostoniečiai, kad nelikt skolingais, kitą kartą atsivedus worcesteriečiams parodyt savo "Aukso veršį."

Atpigo kelionė. Atpigo geležinkeliais kelionė. Dabar iš Worcesterio į Bostoną kelionė kainuos 1.60 vieton 1.73, o į New Yorką 6.79 vieton 7.33. Į Springfieldą dabar kainuoja 1.95.

"Amerikos Lietuvio" kalendoriai. Šią savaitę užbaigiama spausdint gražųs, savo darbo, penkiomis spalvomis spausdinti sieniniai kalendoriai 1922 m. Kas užsirašys metams "Am. Lietuvį," arba atnaujins prenumeratą metams, tas gaus dovanų vieną šitų brangių ir gražių kalendorių.

Geras giliukis. J. Platukas turėjo geras pasekmes savo žvejonėje, nes sugavo penkių svarų žuvį "pickerel" Show prude. Šito giliukio jam pavydėjo visi su juom buvusieji.

Nekokios šventės. Policistas Hardy areštavo moterį atvažiavusią čia šventėms paviešės iš Cherry Valley vardu E. Dubois. Policistas nutėmijo ją nešantės perpilną krepšį, kurį jį vis stengėsi paslėpt. Areštavus pasirodė, kad ji iš 5—10c. krautuvių buvo prisivogus visokių menkniekių už 50 doliarių.

Išmokėjo auksu. "Ulians" firma prieš naujus metus išmokėjo visoms darbininkėms algas aukso pinigais Seniai jau buvo laikai, kada darbininkams algos mokėta auksu.

Už kyšių davimą. Policija areštavo Izrael Galina Max Kohen ir Izrael Zaks kurie stengėsi papirkt policistus, kad tie praleistų jiems išgabent 100 dol. vertės degtinės. Jie siulė policistams skrynelę saldainių, butelį vyno ir 50 dol. pinigais.

Liet. D. D. Dr-jos Aušrelės nauja valdyva 1922 metams: Pirmininku Bolys Mingilas, vice-pirm. V. M. Čekanauskas, protokolų sekretorius A. J. Gotautas, iždininkas J. Kaulakis, finansų sekretorius Marė Montviliutė, iždo globėjai: Stasys Kulis ir J. Montvilas. Tvarkos dabotoja O. Glaidišiutė, knygius K. Budinavičius. Programo vedėjai ir surengėjai nedėldienių vakarų P. Steponkus, P. Skliutas ir M. Montviliutė. Veikiančioji komisija: A. J. Gotautas, V. M. Čekanauskas, K. Budinavičius, J. Kamendulis, Rožė Barbaravičiutė, O. Domeikiutė, Kulis ir S. Puidokas Spaudos komisija: Juzė Rauktytė, V. M. Čekanauskas ir A. J. Gotautas.

Rep. G.

Teatras ir Dainos. Nedėlioj, 8 d. Sausio, 6 val. vakare, švento vardo Jėzaus drja rengia nepaprastą vakarą, teatrą su dainomis. Tad įsitėmykite gerai ir nepamirškite ateit, nes tai bus puikus vakaras, kokio Worcesteryje dar nebuvo. Tik gaila, kad neteko sužinot kaip jis užvardintas. Tad visi ant šio vakaro!

Reporteris.

Worcesterio Lietuvių Kooperacijos svarbiausis susirinkimas atsibus ateinančioj subatoj, 7 dieną Sausio, lietuvių salėje, 29 Endicott st. Tad meldžiame visus šėrininkus butinai ateit į šį susirinkimą, nes bus išduota visa atskaita iš viso biznio, ką męs turime, kiekvienam šėrininkui turi but svarbu ir žinotina. Taipgi bus baigiama rinkt nauja valdyba. Nepraleiskit progos, nes valdybai bus mokama alga.

J. Babraitis, fin. sekr.

L.Š.D. koncertas su prakalbomis įvyko pasekmingai, šaltį vakare, Gruodžio 25 dieną, 1921 m. A.O.H. salėje.

Atskaita: Už įžangos tikietus ir programus įeigų buvo $203.00. Aukų surinkta $33.77. Viso įeigų $236.77.

Išmokėta: Už salę ir spaudos darbus $69.00. Liko pelno 167.77. Nutarta pasiųst Lietuvos Raudonajam Kryžiui $150.00.

Aukavo po doliarį: A. Martusas, N. Burokiutė, J. Jankauskas, Alb. Lietuvninkas, V. Rugienius, J. Alyta, M. Paltanavičia, St. Bajierčius, J. Žolynas, A. Šylalė, St. Petroška, J. Kuzmickas, J. Roglis. Aukuotojams ir rėmėjams L.Š.D. tariu širdingą ačiu, vardu L.Š.Draugijos.

A. Kriaučialis, fin. sekr.

Susirinkimas! L. P. Sąjungos vietinio skyriaus mėnesinis susirinkimas atsibus nedėlioje, 8-tą d. Sausio, Lietuvių salėje 29 Endicott gatvė, 2 val. po pietų, tad visi nariai yra kviečiami pribut į šį susirinkimą, nes yra labai svarbių dalykų aptart.

Piliečiai! Juk daugeliui jųs yra žinoma, kad musų organizaciją Lietuvos atstovybė likviduoja (neva tai perorganizuoja), taigi šis likvidavimas mums turi but žinomas visiems, ir todėl męs turime kaslink to pasitart.

Narys.

L. A. B-vės šėrininkų susirinkimas atsibus 6 d. Sausio, pėtnyčios vakare, 7:30 val., Lietuvių salėje (29 Endicott st.). Visi šėrininkai kviečiami pribut ir savo proxy's atsinešt. Kaip žinote, pagal pranešimus knygų peržiurėjimo komisijos, kad nėra ko nusimint, nes Bendrovės turtas dar neblogai stovi. Taigi mums yra svarbu pasitart, ką męs turime toliau daryt, idant musų kapitalas liktųsi apsaugotas. Visi pribukit, kurie šį pranešimą perskaitysit, praneškit kitiems bendrovės nariams.

Šėrininkas.

Kooperacijos šėrininkų susirinkimas įvyks 7 dieną Sausio 7:30 vakare, lietuvių salėje (29 Endicott st.) kur visi šėrininkai privalo susirinkt, nes bus apmokama direktoriams nuošimtis, o ir šiaip bus daug svarbių nutarimų ir nauja valdyba užims savo vietą. Susirinkit visi.

Ig. Pigaga, vice-pirm.

S.L.A. 57 kp. rengia iškilmingą vakarienę, kuri įvyks 15 dieną Sausio, 8 valandą vakare. Nevalgę visi ateikit, kad gardžiau pavalgius.

Aušrelės koncertas įvyks 15 d. Sausio, 2:30 po pietų, A. O. H. salėje. Dalyvaus vaikų ir suaugusių chorai, solistai ir tam panašiai. Rengkitės visi į šį koncertą.

Didelės prakalbos. Lietuvos Sunų draugija rengia prakalbas, kurios įvyks 8 d. Sausio, 8 val, vakare, lietuvių salėje. Kalbėtojum bus J. Gegužis iš So. Bostono. Ateikite visi.

ŽODYNĖLIS
GREIČIAUSIA IŠMOKSI ANGLIŠKĄ KALBĄ.
Turėdamas kišeninį žodynėlį, sutaisytą pagal geriausį kalbamokslinį būdą, be kito pagelbos išmoksi kalbėti, skaityti ir rašyt. Kaina tik 60c. Galima gauti pas
M. PALTANAVIČIA
15 Millbury St. Worcester, Mass.

PARSIDUODA NAMAI – FARMOS
Kam laikyt tuščius lotus ir mokėti už juos kas metai taksas? Ar negeriau išmainyti savo tuščią lotą ant gražaus 6 kambarių namo, kuris neš kas mėnesis randą? Namas randasi arti Cambridge Street, jame yra elektros šviesa ir maudynė. Žema kaina, geros išlygos.
Farmos arti miesto labai retai pasitaiko pirkti prieinama kaina. Tik ši farma turi buti parduota trumpame laike ir todel ją galima pirkti pusdykiai. 16 akrų žemės, 6 kambarių namas, banė, dideli vištininkai, gražus sodas, miesto vanduo. Pasiskubink kad po laikui nesigraudintum.
A. BLAŽYS,
15 Millbury Street, Worcester, Mass.

DR. F. S. ZURWELL
Lietuvis burnos Chirurgas ir Dentistas.
25 Millbury Street,
Worcester, Mass.
Ofiso valandos:
Nuo 9:30 iki 12 ryto
Nuo 2 iki 6 ir nuo 7 iki 9 vakare.
Nedėliomis pagal sutartį

PARSIDUODA
26 akerių farma, didelis, jaunas sodnas, virš 400 vaisingų medžių, arti miesto, šaly ežero, geri budinkai. Kaina $3000.
5 ruimų tenementas, prie 63 Harrison st.—pigi randa.
Perku bonus ir moortgačius, taipgi parduodu.
JONAS BUROKAS,
25 Millbury Street, Worcester, Mass.

PAJIEŠKAU Antano Valaičio, paeina iš Karališkių kaimo, Šakių apskr. Du metu atgal, gyveno Grand Rapids, Mich. Turiu gan svarbų reikalą malonėkite kas žinote apie minėtą ypata pranešt arba pats atsišaukit.
Pranas Kasputis,
P. O. B. 452, Millbury, Mass.

SILPNI VYRAI IR MOTERĮS.
Tie, kurie turi blogą sveikatą, yra nusilpę, nuvargę, negali miegot, dirbt, ar džiaugtis gyvenimu turi vartot tą stebėtiną gyduolę NUGA-TONE. Nuga-Tone sustiprina, pagerina sveikatą, ir padaro ypatą stipria ir sveika. Išvaro visus nuodus iš sistemos ir padaro jaustis jaunu vėl. Nuga-Tone priduoda gerą apetitą, pagydo vidurių nesmagumus, Užkietėjimą, nusilpnėjimą, deginimą, pametimą apetito, ir ambicijos, apraukta liežuvį. ir panašius kenksmus. Pasipirk bonką NUGA-TONE šiadien, bile aptiekoj, vartok per keletą dienų, ir jei pilnai nepatenkins, sugrąžink kas liko aptiekoriui ir atsiimk pinigus. Jei aptiekorius neturės NUGA-TONE, nepriimk ko kito, bet pasiųsk mums $1.00 ir pasiųsim jumis užtektinai dėl vieno mėnesio, prisiuntimas apmokamas.
NATIONAL LABORATORY,
1018 So. Wabash Ave.,
CHICAGO, ILL.
Nuga-Tone

SKROM
Gyduolė nuo reumatizmo yra viena iš geriausių išmėgyta daugę Worcesterio žmonių. Gyduolė Skrom išradėjas F. Lipnevičius.
Galima gaut pas mus $1.25 su prisiuntimu.
M. Paltanavičia,
15 Millbury st., Worcester, Mass.

CUNARD-ANCHOR
Didžiausi, greičiausi pasaulyj laivai, šaunus apsiėjimas su keleiviais. Ten yra vietinis agentas jųsų mieste ar netoli jo.
Į Lietuvą, Lenkiją, Ukrainą, ir į visas Baltiko valstybes tiesiai per HAMBURGĄ.
SAXONIA ..... Sausio 21
1-ma kliasa $135. 3-čia kliasa $103.50. Taksų $5.
Per Cherbourg, Southampton, Liverpool ir Glasgow.
ALGERIA ..... 21 Sausio
SCYTHIA ..... 26 Sausio
ASSYRIA ..... 4 Vasario (iš Bostono)
AQUITANIA .... 4 Vasario
Per Angliją arba Hamburgą į Dancigą $106.50 — Liepoją $110.—Taksų $5.—

Lietuvis Fotografas ir Maliorius.
Puiki, Nauja Galerija!
Jeigu jums pabodo kitų fotografistų darbas ir nesate užganėdinti, kreipkitės pas mane; užtikrinu, kad savo darbu užganėdinsiu. Padirbu paveikslus visokio įvairumo. Kainos numažintos.
JONAS ČERNIUS,
8 Vernon St., Worcester, Mass.

APTIEKA
Vienintėlė Lietuvio Vaistinyčia.
Visų daktarų Amerikos ir Europos Receptus sutaisome su didžiausia atyda; vaistus ir chemikalus vartojam pirmos rųšies.
Budamas 6-šius mėnesius Lietuvoje, parinkau ir pargabenau daug naudingų vaistų iš Lietuvos ir iš kitų šalių Europos. Pas mus galima gaut gyduolių nuo visokių ligų.
Norėdami sučėdyt pinigus ir sveikatą, visados kreipkitės į musų aptieką; kuriems nėra galima per toluma ateit, tai rašykite, o mes prisiųsime reikalingus vaistus per Ekspresą.
A. BUDREVIČIUS,
Provizorius.
93 Millbury St., Worcester, Mass.

LIETUVIS
FOTOGRAFAS
IR MALIORIUS.
Nufotografuoja ir numaliavoja visokius paveikslus įvairiomis spalvomis. Atnaujina senus ir krajavus sudaro su amerikoniškais. Darbą atlieka gerai ir pigiai. Kreipkitės šiuo adresu:
Stanislovas Bajierčius,
24 Millbury Street,
Worcester, Mass.

ANTANAS J. MILLER,
Lietuvis Advokatas.
406 Slater Bldg. Worcester, Mass.

Tel Park 7761
Dr. F. Matulaitis,
8 Vernon St. Worcestery
Ofiso valandos:
1 to 3 P M 7 to 8 P M
Nedėliomis nuo 1 3 P M

Suite 71. Tel. Park 7636
DR. RUTH F. BERNOT,
Dentistė
Central Exchange Bldg.
311 Main St., Worcester Mass.

DR. TESSMER,
Dentistas.
Saugus dantų taisytojas už priemamą kainą
306 Main St. Worcestery
Ofiso valandos:
nuo 9 iki 6, o ketvergais ik 8 vakare. Nedėliomis nuo 10 iki 12 val.

PRANAS LEVERIS.
Dailydė-staliorius.
Užima kontraktus ant bu davojimo ir taisymo namų Taipgi taiso ir dailina namus ir padaro įvairius medžio darbus. Kainos labai žemos. Reikalaujantį daily dės, malonėkit kreiptis pa mane, po numeriu—
15 MILLBURY ST.
Telefonas 8177.
Worcester, Mass.

Prisirašyk prie musų Kalėdinio Kliubo!
Į savaitę užmokėdami po:
$0.25 į savaitę su nuošimčiu sudarys: $ 12.63
.50 į savaitę 25.25
1.00 į savaitę 50.50
2.00 į savaitę 101.00
5.00 į savaitę 252.50
Worcester Five Cents SAVINGS BANK,
316 Main Street,
Worcester, Mass.

Kuomet skauda jums galvą arba negalite matyti skaityti arba dirbti, ateikite pas mus ir mes pritaikysim jumi akinius, kurie jumi pagelbės.
POPE OPTICAL CO.
397 Main St., Worcester, Mass
(Viršui Moulton's krautuvės)

Pradėk Dabar Pirkt
CHALLENGE PIENĄ
IR TAUPYK LEBELIUS, KAD GAVUS BRANGIŲ DOVANŲ.
Rašyk bile vienu iš adresų, esančių ant leibelių kitos pusės del paveikslų Dovanų Katalogo.
"Apsimoka Taupyt Leibelius."

"ARTOJAS"
Mokslo, Literaturos ir Satyros žurnalas
Išleidžiamas pradžioje kiekvieno mėnesio.
Dailiausias ir rimčiausias didelio formato (8x11 c.) žurnalas kokį kada Amerikos Lietuviai turėjo. Jame telpa visokių mokslų raštai, literatura, eilės ir juokai. Puslapių 24. Kaina metams $1.00, pusei metų 60c. Pavienis numeris 10c. Reikalauk vieno!
"ARTOJAS" E. 79th St. & Superior, Cleveland, O.

"Vaikai nustokite bereikalingai pešti — yra užtektinai BAMBINO jum abiem!"
Kudikiai megsta ji! Jie prašo daugiaus!
Net ir mažyčiai žino, kad
BAMBINO
Vaizbaženklis užreg. S. V. Pat. Ofise
yra geriausia gyduolė visame pasaulyje, kuri duoda galimybės buti linosu nuo vidurių užkietėjimo. Ji paveikia per vieną naktį; lengvai, tačiaus tikrai! Aptiekose parsiduoda po 35c. arba už 40c. apmokėtu pašto siuntiniu prisiunčiame tiesiog iš labaratorijos.
F. AD. RICHTER & CO.
BOROUGH OF BROOKLYN NEW YORK

Ar Jus Kankina Pleiskanos? NAUDOKITE Ruffles
Ar Jums Galvos Odą Niežti? NAUDOKITE Ruffles
Ar Jųsų Plaukai Slenka? NAUDOKITE Ruffles
Ar Jųs Norite Apsaugot Juos? NAUDOKITE Ruffles
Užlaikymui savo plaukų gražiais ir tankiais NAUDOKITE Ruffles
Užlaikymui galvos odos sveikai ir švariai NAUDOKITE Ruffles
Ruffles galima gauti visose aptiekose po 65c. bonką, arba tiesiog iš išdirbėjų per paštą už 75c. bonką.
F. AD. RICHTER & CO.
3rd Ave. & 35th St. Brooklyn, N. Y.

AUTOMATIŠKA YLA.
Įsigyk šią praktišką yla!
Su šia yla gali taisyti savo čeverykus, pleškes ir kitokius storus siuvimus. Jeigu rengiesi į Lietuvą, tai butinai nusipirk iš musų šitą ylą arba įdėk savo pažystamui parvežti Lietuvon. Kaina su prisiuntimu tiktai ..... 75c.
Su yla, yra 2 adatos, viena kreiva, kita tiesi ir špuliukė dratos. Mokestį galima siųsti paštos penkcentinėmis markėmis, adresuojant:
M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury Street, Worcester, Mass.